

Hyvinvointipalvelualue Toimintakertomus 2019



Sisällys

JOHDANTO.....	1
ORGANISAATORAKENNE	2
LAUTAKUNTA.....	2
TALOUS.....	5
VARHAISKASVATUSPALVELUT	6
PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT	9
KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT	11
PERHEPALVELUT	23
SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT	25
AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT.....	30
VAMMAISTEN PALVELUT.....	34
IKÄIHMISTENPALVELUT.....	37



Johdanto

Vuoden 2019 hyvinvointipalvelualueen toiminnan tavoitteet olivat kovat. Kaupungin taloudelliset paineet ovat kiristyneet ja toimintaa on kehitettävä jatkuvasti alenevan väestöpohjan ja taloudellisten mahdollisuuksien mukaan. Palvelualueen arjessa tämä näkyi kaikissa toiminnoissa: aukioloaikoja supistettiin, palvelutasoa laskettiin, käyttömaksuja nostettiin, henkilöstöä vähennettiin ja mm. tilankäyttöä tehostettiin. Työ on vaikeaa ja väsyttävää, koska sama trendi jatkuu vuodesta toiseen, asiakaspalautetta tulee herkästi ja koska vaatimustaso toisaalta kasvaa esim. normien kautta.

Vuoden aikana aloitettiin Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennus, mikä sinänsä on positiivista, että uuttakin rakennetaan. Hillatien koulun laajennussuunnitelmaa valmisteltiin ja rakentaminen alkaa vuoden 2020 aikana.

Toimintaa tukivat edelleen lukuisat hankkeet, joita oli lähes kaikilla vastuualueilla. Hankkeiden rahoittajia olivat mm. Opetushallitus, Opetus- ja kulttuuriministeriö, EU ja Lapin aluehallintovirasto. Hankkeiden merkitys, olivat ne sitten pieniä tai suuria, lyhytaikaisia tai useamman vuoden kestoisia, on suuri palveluiden kehittämisessä.

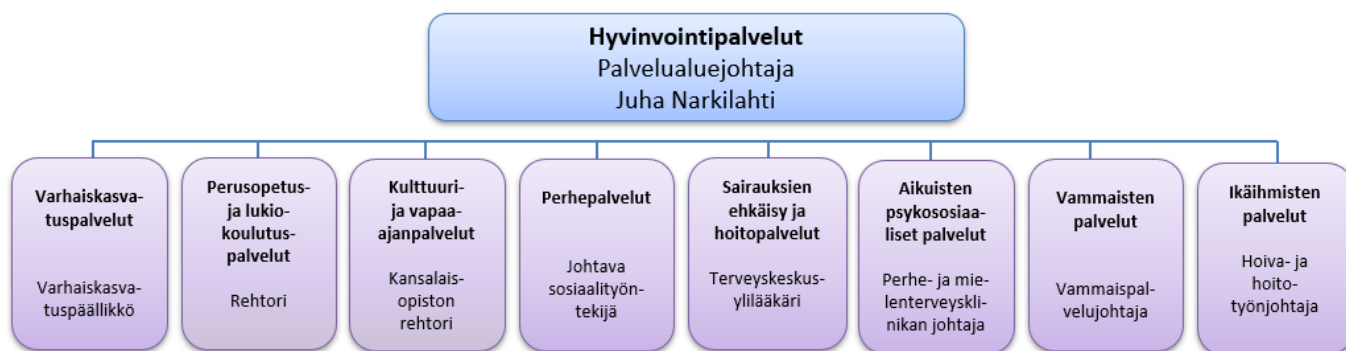
Henkilöstön rekrytointi asetti haasteita usealla vastuualueella. Hoitohenkilökunnasta, varhaiskasvatuksen opettajista ja mm. sosiaalityöntekijöistä on pulaa. Samaa ongelmaa on muissakin kunnissa, jopa isoissa kaupungeissa, ja siihen olisi saatava valtakunnantason ratkaisuja.

Palvelualueen vuoden 2020 toimintakertomus avaa laajasti Kemijärven kaupungin palveluita, jotka ovat kuitenkin hyvällä ja laadukkaalla tasolla kaikesta säästämisestä huolimatta. Tästä on syytä antaa suuret kiitokset koko henkilökunnalle. Kiitos menneestä vuodesta myös luottamushenkilöille, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille.



HYVINVOINTILAUTAKUNTA

ORGANISAATORAKENNE



LAUTAKUNTA

Hyvinvointilautakunnan jäsenet

Kotilaine Jarkko	palvelusuunnittelija	puheenjohtaja	(Vas.)	varajäsenet
Laurila Pirjo	johtava hoitaja, eläkel.	varapj.	(Kesk.)	Wahlsten Rainer
Kerkelä Mauno	konduktööri, yrittäjä	jäsen	(Kesk.)	Kerkelä Raili
Kilpeläinen Auvo	YM, Sosiaali- ja terveysjohtaja, evp.	jäsen	(Kok.)	Särkelä Jorma
				Sutinen Hannaliisa
Ruopsa Harri	kehitysinsinööri	jäsen	(Kesk.)	Alajoutsijärvi Pentti
Sirviö Johanna	opiskelija	jäsen	(Peruss.)	Savolainen Tapani
Tervola Mari	asiakkuuspäällikkö	jäsen	(Kesk.)	Helisten Tuula
Narkilahti Juha	palvelualuejohtaja	esittelijä		
Kuvaja Tuula	talous- ja kehittämisjohtaja	pöytäkirjanpitäjä		
Kangas Esa	kauppateknikko	Kh:n edustaja	(Sitoutumat.)	Lehtola Joonas

Lautakunnan kokoukset toimintavuonna 2019

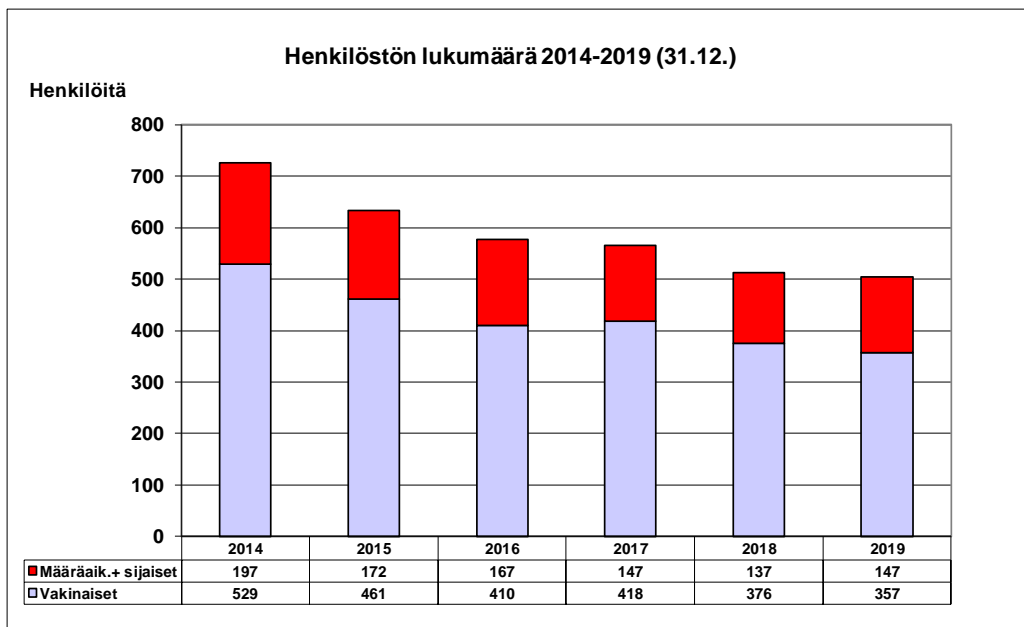
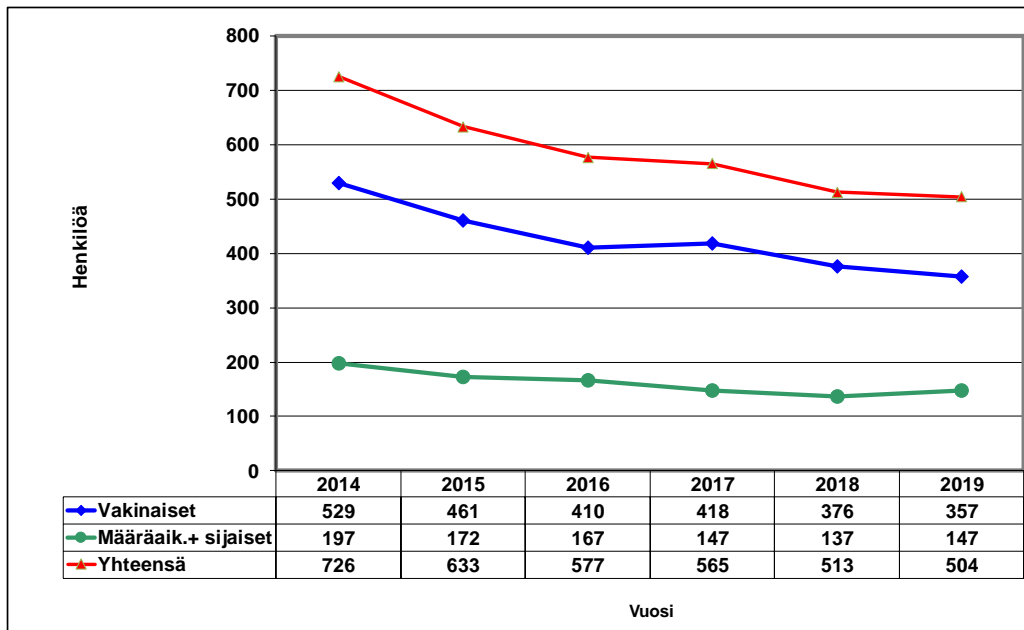
Hyvinvointilautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 165 pykälää ja 17 salaisella listalla ollutta pykälää.

Kertomusvuonna lautakunnan esittelijänä toimi palvelualuejohtaja Juha Narkilahti. Lautakunnan pöytäkirjanpitäjänä toimi talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja.

HENKILÖSTÖ

Hyvinvointipalveluissa oli 31.12.2019 yhteensä 504 henkilöä. Henkilöstöstä 357 oli vakinaisessa palvelussuhteessa. Henkilöstöluvut sisältävät myös sivutoimiset tuntiopettajat sekä työllistetyt. Työllistettyjä 31.12.2019 oli 5 henkilöä.

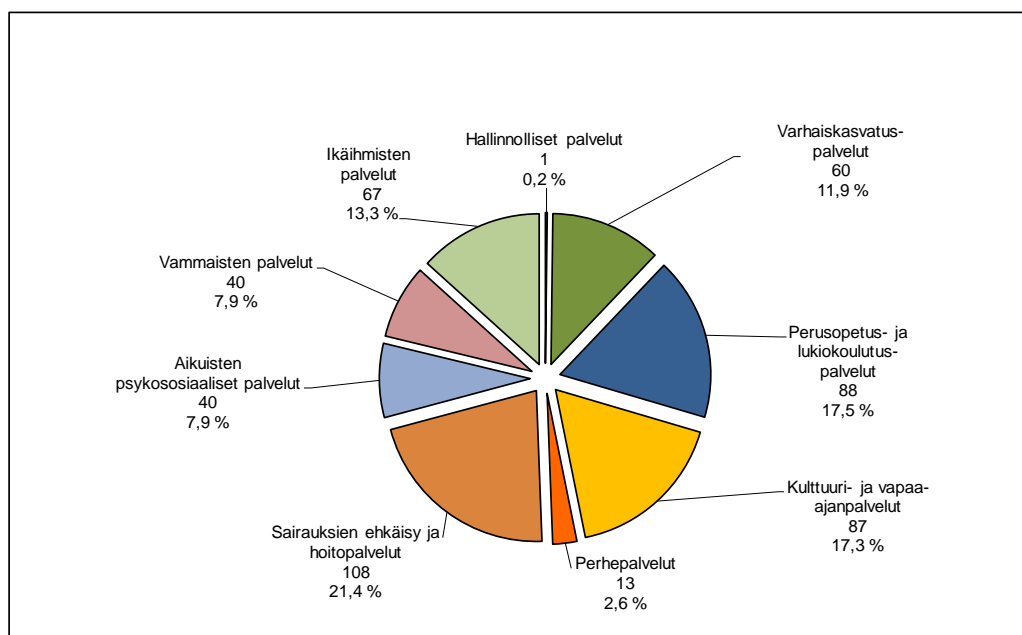
Henkilöstömäärän kehitys 2014 – 2019 (31.12.)



Henkilöstön lukumäärät yksiköittäin 31.12.2019:

Yksikkö	Vakinainen	Määräaikainen	Työllistetyt	Yhteensä
Hallinnolliset palvelut	1	0	0	1
Varhaiskasvatuspalvelut	42	18	0	60
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	69	19	0	88
Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	32	55	0	87
Perhepalvelut	10	3	0	13
Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	91	17	0	108
Aikuisten psykososiaaliset palvelut	26	10	4	40
Vammaisten palvelut	32	8	0	40
Ikäihmisten palvelut	54	12	1	67
Yhteensä	357	142	5	504

Henkilöstö toimipaikoittain



Hyvinvointipalveluiden henkilöstö toimipaikoittain 31.12.2019

Talous

Talouden toteutuma vastualueittain

Hyvinvointipalvelualue	TP 2017	TP 2018	TA+LTA 2019	TP 2019	Poikkeama
MENOT	-56 250 711	-55 888 467	-55 337 360	-56 210 312	872 952
TULOT	5 827 240	5 645 932	5 022 110	5 315 186	-293 076
NETTOMENO	-50 423 471	-50 242 535	-50 315 250	-50 895 126	579 876
Johtaminen					
MENOT	-637 572	-513 564	-641 270	-415 323	-225 947
TULOT	198 010	198 776	341 270	113 382	227 888
NETTOMENO	-439 562	-314 788	-300 000	-301 941	1 941
Varhaiskasvatuspalvelut					
MENOT	-2 800 687	-3 047 793	-3 046 400	-3 054 557	8 157
TULOT	323 895	275 923	249 600	298 805	-49 205
NETTOMENO	-2 476 792	-2 771 870	-2 796 800	-2 755 752	-41 048
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut					
MENOT	-6 710 544	-6 793 314	-6 902 830	-7 078 405	175 575
TULOT	90 819	245 875	213 250	191 694	21 556
NETTOMENO	-6 619 725	-6 547 439	-6 689 580	-6 886 711	197 131
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut					
MENOT	-3 931 582	-3 848 840	-4 074 230	-3 875 832	-198 398
TULOT	607 161	672 979	697 690	694 933	2 757
NETTOMENO	-3 324 421	-3 175 861	-3 376 540	-3 180 899	-195 641
Perhepalvelut					
MENOT	-1 740 676	-2 611 770	-1 908 210	-2 130 231	222 021
TULOT	253 879	300 034	142 000	282 937	-140 937
NETTOMENO	-1 486 797	-2 311 736	-1 766 210	-1 847 294	81 084
Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalvelut					
MENOT	-20 082 215	-21 443 024	-21 825 490	-22 583 248	757 758
TULOT	1 681 797	2 062 199	1 878 700	2 046 710	-168 010
NETTOMENO	-18 400 418	-19 380 825	-19 946 790	-20 536 538	589 748
Aikuisten psykososiaaliset palvelut					
MENOT	-3 270 315	-3 241 033	-2 992 200	-2 997 698	5 498
TULOT	269 660	361 707	258 700	252 413	6 287
NETTOMENO	-3 000 656	-2 879 326	-2 733 500	-2 745 286	11 786
Vammaisten palvelut					
MENOT	-4 726 185	-4 630 451	-4 378 870	-4 387 949	9 079
TULOT	492 350	480 139	394 500	361 420	33 080
NETTOMENO	-4 233 835	-4 150 312	-3 984 370	-4 026 529	42 159
Ikäihmisten palvelut					
MENOT	-12 350 935	-9 758 678	-9 567 860	-9 687 068	119 208
TULOT	1 909 668	1 048 300	846 400	1 072 893	-226 493
NETTOMENO	-10 441 267	-8 710 378	-8 721 460	-8 614 175	-107 285

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatustaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Opetushallitus antoi kunnille määräyksen laatia ja hyväksyä valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden pohjalta paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat ovat velvoittavia ja niitä tulee arvioida ja kehittää. Varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia niin, että se määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Suunnitelman lähtökohtana tulee olla lapsen etu ja tarpeet ja siihen tulee kirjata tavoitteet pedagogiselle toiminnalle.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma laadittiin vasu-työryhmässä. Työryhmään kuuluvat varhaiskasvatuspäällikön lisäksi varhaiskasvatuksen opettajia- ja lastenhoitajia sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Suunnitelman laadintaan osallistuivat myös henkilöstö erilaisten työryhmien kautta, joiden vetäjinä toimivat vasu-työryhmän jäsenet. Lapsia kuultiin erilaisilla ikäkauteen sopivilla haastattelumenetelmillä. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa 25.6.2019 ja se otettiin käyttöön 1.8.2019.

Päiväkodeissa ei laadita yksikkökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia vaan päiväkodit laativat päiväkotikohtaisen kehittämissuunnitelman joka pohjautui varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnassa huomioitiin kunkin yksikön kehittämisalue ja sitä myös arvioitiin toimintakauden aikana. Varhaiskasvatustalouden yhteiseksi kehittämiskohteeksi v. 2019 otettiin Pedagogiikka näkyväksi- teema.

Laissa ja asetuksessa säädetään myös henkilöstön mitoituksista. Näiden asiakirjojen mukaan päiväkodissa tulee kasvatust-, opetus- ja hoitotehtävissä olla varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrään, heidän ikäänsä ja varhaiskasvatuksessa päivittäin viettämäänsä aikaan suhteutettuna riittävä määrä henkilöitä, joilla on varhaiskasvatuksen opettajan, sosionomin tai lastenhoitajan kelpoisuus. Mitoituksista huolehtiminen on lisännyt määräraikaiden sijaisten palkkaamista, jotta lain vaatima mitoitus toteutuu myös niinä päivinä, kun henkilöstöä on poissa. Haasteena sijaisten palkkaamiseen on ollut vaikeus saada rekrytoitua työntekijöitä.

Varhaiskasvatuksen opettajien toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin ei saatu palkattua kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Kaupunginhallitus päätti 24.6.2019 kokouksessaan, että opettajien rekrytointiin otetaan käyttöön määräraikainen rekrytointilisä. Lisästä huolimatta avoinna oleviin varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin ei ollut kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita.

Päiväkotien lähiesimiestyöhön tuli muutoksia kun Jyväskylänpuiston päiväkodissa aloitti tehtävässä päiväkodin johtaja 5/2019. Vuoden 2019 aikana vastaavien varhaiskasvatuksen opettajien tehtävät muuttuivat varhaiskasvatuksen opettajan tehtäväksi. Yhden varhaiskasvatuksen opettajan tehtävät muuttuivat ohjaavan opettajan tehtäväksi. Keskeisenä tehtävänä on ohjauksellisen tuen antaminen henkilöstölle pedagogisen työskentelyn ohjaamiseksi, tukemiseksi ja vahvistamiseksi.

Opetusministeriö ja Karvi (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ovat antaneet kunnille ohjeistuksen varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteiden ja suositusten laadinnasta. Paikallisella tasolla varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee arvioida palvelujen järjestämisen kokonaisuutta ja paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia sekä niiden toteutumista. Tämä edellyttää toimivaa laadunhallintaa järjestelmää. Päiväkotikohtaisesti arvioidaan henkilöstön toimintaa ja lapsen kohtaamaa varhaiskasvatuksen laatua.

Laadun arvioinnin perusteita ja suosituksia sekä laadunhallintajärjestelmän kehittämistä työsti vasu- työryhmä. Työryhmä aloitti asiakirjojen ja laadunhallintajärjestelmän laatimisen syksyllä 2019 ja työ jatkuu v.2020. Tavoitteena on saada laadun arvioinninperusteet ja suositukset sekä laadunhallintajärjestelmä valmiiksi ja hyvinvointilautakunnan hyväksymäksi kevään 2020 aikana.

Esiopetus ja oppilashuolto

Esiopetusta järjestettiin 700 tuntia toimintavuoden aikana ja toiminta oli esiopetussuunnitelman perusteiden sekä paikallisen esiopetussuunnitelman mukaista.

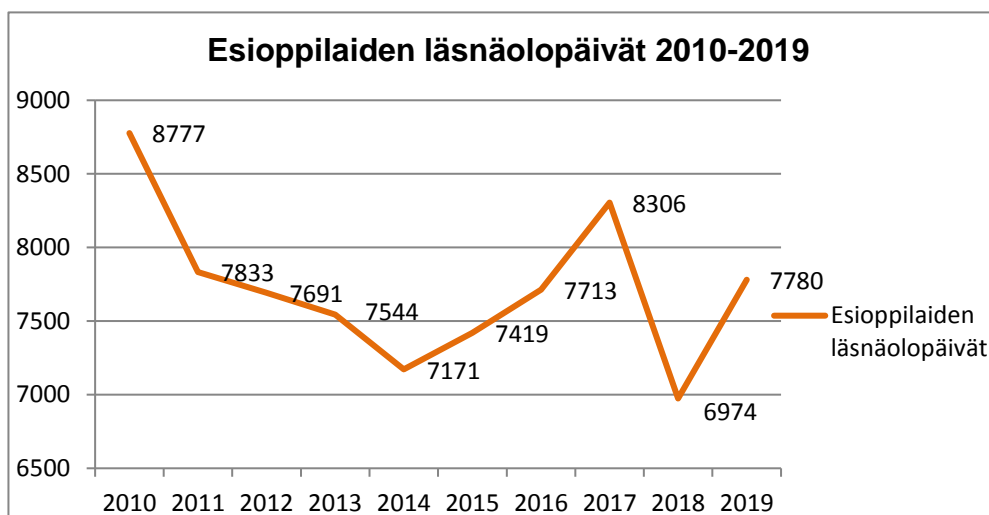
Esiopetusyksikköinä olivat Kallaan päiväkoti, Jyväskylänpuiston päiväkoti ja Särkelän päiväkoti, jonka esiopetustilat ovat Särkelän koululla. Jyväskylänpuiston päiväkodin esiopetusryhmä toimi Kuumaniemenkadun väistötiloissa. Kallaan päiväkodilla aloitti toimintansa kaksi esiopetusryhmää aiemman yhden sijasta.

Syynä tähän oli suuri esioppilaiden määrä päiväkodissa. Ryhmä saatiin perustettua päiväkodin tiloihin ajalle 12.8.2019 -26.5.2020 muuttamalla toisten lapsiryhmien rakenteita



Esiopetusryhmät tekivät yhteistyötä lähikoulun kanssa muun muassa koulujaksojen, kummioppilastoiminnan, koulukuljetusten sekä esikoululaisten tiedonsiirtopalaverien sekä muiden yhteistyökäytänteiden muodossa.

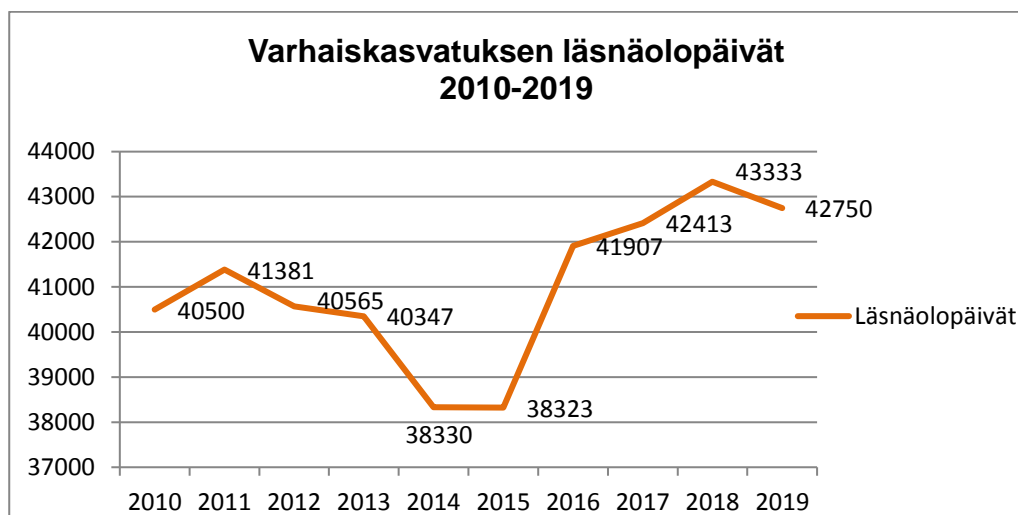
Askel-hanke toteutti Fun Friends- menetelmää kaikissa esiopetusryhmissä yhteistyössä esiopettajien kanssa. Ohjelmassa harjoiteltiin lasten omien tunteiden ymmärtämistä sekä muiden tunteiden huomioimista. Lisäksi tavoitteena on lapsen myönteisen minäkuvan vahvistuminen. Ohjelmassa pyritään myös vanhempien osallistamiseen, jotta opitut taidot siirtyisivät osaksi kodin arkea.



Oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Oppilashuolto on sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista oppilashuoltoa. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia. Esiopetuksen oppilashuoltotyötä sekä oppilashuoltotyöryhmän toimintaa arviointiin ja kehitettiin toimintavuoden aikana. Yhteisölliselle oppilashuoltotyöryhmälle laadittiin vuosikello, johon on sisällytetty kaikki ne toiminnot, jotka kuuluvat oppilashuoltotyöhön.

Toiminnan painopistealueita ja tapahtumia

Jyväskylänpuiston päiväkodin korjausrakentaminen ja laajennustyö aloitettiin 5/2019, jolloin päiväkodin toiminta siirtyi väistötiloihin Kuumaniemenkatu 2:een sekä Särkelän päiväkotiin (vuorohoitto). Väistötiloista muutettiin korjausrakennettuun päiväkodin osaan 9/2019. Esioppilaiden ja alle kolmevuotiaiden lasten ryhmät jäivät edelleen Kuumaniemenkatu 2:en väistötiloihin. Laajennusosan rakentaminen jatkui suunnitellusti.



Henkilöstölle suunnattu kysely toteutettiin marraskuussa 2019. Kyselyn palaute käydään läpi päiväkodeittain v.2020 tammi-helmikuun aikana. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisen ja koulutussuunnitelman laadinnassa.

Yhtenä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan painopistealueena oli kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Tätä toteutettiin muun muassa laatimalla kaikkia yksiköitä koskeva suunnitelma sekä ottamalla käyttöön PIKI-toimintamalli. Toimintamallin avulla tunnistetaan ja ehkäistään kiusaamista päiväkodeissa ja kotona.

Varhaiskasvatuksen opettajia osallistui Lapset puheeksi- menetelmä koulutukseen, joka järjestettiin paikkakunnalla. Hyvinvointipalvelujen palvelualueella yhteistyössä järjestetty Neuropsykiatrinen valmennus- koulutus (Nepsy) koulutus jatkui v. 2019.

Varhaiskasvatuspalvelut olivat mukana paikkakunnalla järjestetyssä Perheiden päivä - tapahtumassa. Tapahtumassa lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivat tahot esittelivät toimintaansa sekä tulevia tapahtumia. Hillatien koulun taksvärkkipäivän tuotto lahjoitettiin varhaiskasvatuspalveluille. Varhaiskasvatus käytti saamansa tuoton hankkimalla päiväkoteihin lautapelejä ja tunnetaitomateriaalia.

Hankkeet

Rovaniemen varhaiskasvatuspalvelut koordinoi Opetushallituksen rahoittamaa Varhaiskasvattaja verkossa -hanketta. Kemijärven varhaiskasvatuspalvelut oli v.2018-2019 yhteistyökumppani hankkeessa. Hankkeessa järjestettiin yhteisiä koulutuksia sekä työpajoja, joihin osallistui molempien kaupunkien varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstöä.

Opetushallituksen koordinoiman varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto LOISTON tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuksen alueellista ja kansallista kehittämistä. Kehittämisverkosto tu-

kee varhaiskasvatussuunnitelmien toimeenpanoa paikallisella tasolla vahvistaen pedagogiikkaa, toimintakulttuuria, johtamista sekä seurantaa ja arviointia.

LOISTO on jaettu kahteentoista alueelliseen verkostoon, jotka toimivat alueellisen kehittämisen rakenteina. Jokaiselle alueverkostolle on nimetty oma koordinaattori, joka vastaa alueverkostojen tapaamisten koollekutsumisesta ja järjestelyistä. Lapin alueen koordinaattorina on toiminut Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuspäällikkö. Tehtävä hoidetaan omien työtehtävien ohella.

PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT

Oppilas- ja opiskelijamäärät 31.12.2019, suluissa tilanne 31.12.2018:

Hillatien koulu luokat 1.-9., 205 (197) oppilasta

Isokylän koulu luokat 1.-9., 143 (151) oppilasta

Särkelän koulu luokat 1.-6. sekä erityisopetuksen pienryhmät, 121 (127) oppilasta

Kemijärven lukion opiskelijat + kaksoistutkintoa opiskelevat, 62 + 13 (65+13) opiskelijaa.

Perusopetus- ja lukio yhteensä, 544 (553) oppilasta.

Opetussuunnitelman toteutuminen

Koulujen opetus pohjautuu opetussuunnitelmaan, jota opettajat noudattavat opetuksessaan. Yksittäisten oppituntien ja koko koulun yhteisten tapahtumien, tempausten, teemapäivien ja retkien toteuttamisessa on noudatettu opetussuunnitelman määräyksiä ja tavoitteita sekä kouluille laadittua toimintasuunnitelmaa. Kaikilla luokilla on ollut käytössä uusi opetussuunnitelma (vuoden 2014 perusteiden mukainen). Perusopetuksen opetussuunnitelmaa on päivitetty aineryhmittäin syksyllä 2019. Ensimmäisellä luokalla on aloitettu englannin opiskelu 1.8.2019, jolloin sen aloittaminen tuli pakolliseksi. Lukiossa kaikki vuositasot 1-4 kulkevat uuden opetussuunnitelman mukaan.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä on toteutettu monessa muodossa. Puhelinkeskustelut, yhteydenpito Wilman välityksellä, vanhempainvartit ja vanhempainillat ovat tärkeä ja kiinteä osa koulun arkea. Vanhempia on myös kutsuttu koulun tapahtumiin ja niihin vanhemmat osallistuvatkin aktiivisesti.



Kaikilla kouluilla toimivat vanhempainneuvostot aktiivisesti osallistuen koulun toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Vanhempainneuvostot ovat koulujen yhteistyöelimiä, jotka omalta osaltaan tukevat koulujen kasvatustyötä. Vanhempainneuvostoihin valitaan 1 - 2 jäsentä joka luokkatasolta ja kokoukset ovat avoimia eli kaikki vanhemmat ovat tervetulleita.

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Kaikilla kouluilla toimii koulun hyvinvointiryhmä. Ryhmien toiminta kouluilla on säännöllistä. Ryhmään kuuluvat rehtori/koulunjohtaja, erityisopettajat, opinto-ohjaaja, koulukuraattori sekä kouluterveydenhoitaja. Koulun hyvinvointiryhmä keskustelee, suunnittelee ja arvioi oppilashuoltoon liittyvistä asioista yleisellä tasolla.

Oppilaskohtaisia asioita varten perustetaan tapauskohtaisesti oppilaskohtainen moniammatillinen asiantuntijaryhmä, jossa yksittäisen oppilaan asioita käsitellään. Tähän ryhmään pyydetään aina mukaan myös huoltaja ja oppilas. Oppilaskohtaisen ryhmän kokoontumiset ovat lisääntyneet merkittävästi.

Näiden lisäksi opetuksen järjestäjällä on oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja arvioida kunnan oppilas- ja opiskeluhuoltotyötä. Vuonna 2019 tämä ryhmä muun muassa päivitti oppimisen tuen kyselylomakkeistoa ja kehitti koulujen yhteisiä oppilas- ja opiskeluhuollon käytänteitä.

Terveystenhoitaja ja kuraattori ovat tavattavissa kouluilla säännöllisesti ja asiointi heidän kanssaan onnistuu lain määräämissä aikarajoissa. Terveystenhoitaja on tavattavissa kouluilla 1-3 päivää viikossa. Koulukuljetukset järjestetään joko taksilla tai paikallisbussien vakiovuoroilla yhteistyössä muiden koulujen ja esiopetuksen kanssa. Kouluruokailun toteutumiseen kiinnitetään huomiota päivittäin. Jokaiselle varmistetaan riittävä aika ruokailuun. Lisäksi peruskouluissa huolehdimme siitä, että jokaisen oppilaan ruoka-annos on riittävän kokoinen ja se sisältää myös salaattia. Koulujen ruokailutilanteet ovat rauhallisia.

Erityistä

Tukioppilas- sekä oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta ovat kouluilla aktiivista. Nämä tahot järjestävät kouluilla lukuvuoden mittaan useita kouluviihtyvyyttä ja yhteishenkeä korottavia tapahtumia. Näistä esimerkkeinä ovat ystävänpäiväjuhlat, oppilaiden pikkujoulut, yhdeksäsluokkalaisten potkiaiset, väripäivät, Wanhojen tanssit jne.

Kaikilla peruskouluilla on aktiivista kerhotoimintaa. Vuoden 2019 aikana järjestettiin mm. käsityö-, näytelmä-, musiikki-, liikunta-, tukioppilas-, jääkiekko-, koripallo-, judo- ja puuhakerhoja. Toiminnassa on hyödynnetty Opetushallitukselta saatua Kerhotoiminnan kehittämisen – hankerahaa. Kerhotoiminnan järjestäminen on perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelujen merkittävä yhteistyömuoto kolmannen sektorin kanssa. Järjestöt järjestävät useita kerhoja, jotka kustannetaan hankerahasta. Kemijärven kiekon kanssa on ideoitu kiekkolinja, jossa peruskoululaisille tarjotaan mahdollisuus laajentaa jääkiekon harrastusmahdollisuuksia perusopetuksen ohella. Perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa on käynnissä kerhohankkeen lisäksi myös muita hankkeita, joihin on saatu merkittäviä hankeavustuksia Opetushallitukselta. Perusopetuksen tasa-arvo ja laatu –hankerahalla on mm. palkattu resurssiopettaja, kasvatusohjaaja sekä koulunkäynninohjaaja perusopetukseen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (APIP)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastasi varhaiskasvatuspalvelut. Iltapäivätoiminta on järjestetty Hillatien, Särkelän ja Isokylän kouluilla. Aamupäivätoiminta on järjestetty Jyväskylän puiston päiväkodilla, Särkelän päiväkodilla ja koululla sekä Isokylän koululla.

Toiminnan keskeisenä tavoitteena oli muun muassa kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen, syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Toiminnan tavoitteena oli myös tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja tarjota mahdollisuudet osallistua ohjattuun toimintaan

ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa ja ohjauksessa. Keskeisinä sisältöinä ovat olleet toimintaympäristön turvallisuus, lasten kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö on osallistunut varhaiskasvatuspalvelujen yhteisiin koulutuksiin ja kehittämistyöhön. Yhteistyötä vanhempien kanssa on tehty puhelimen, reppuvihkon sekä keskustelujen kautta. Yhteistyö koulujen sekä päiväkotien henkilöstön kanssa on ollut joustavaa. Kaikkien ryhmien yhteinen retki tehtiin toukokuussa Suomulle.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtymistä kokonaisuudessaan ryhdyttiin valmistelemaan loppuvuodesta 2019. Siirtymistä valmistellaan edelleen kevään 2020 aikana ja se otetaan käyttöön 8/2020.

KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

”Toimintaa vuoden jokaiselle päivälle”

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut tarjoavat seutukuntansa asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Taivoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen.

Kemijärven kansalaisopisto

Yleistä

Kemijärven kansalaisopisto on kunnallista palvelua toteuttava vapaan sivistystyön aikuisoppilaitos, joka tarjoaa kuntalaisille tietoja, taitoja ja virikkeitä yksilön omaehtoiseen persoonallisuuden kehittämiseen ja toimimiseen yhteiskunnan jäsenenä. Kansalaisopisto toteuttaa myös taiteen perusopetusta, tarvittaessa avoimen yliopiston ja ammattikorkeakoulun opetusta, hanketoimintaa sekä rajoitetusti maksupalvelukoulutusta. Kansalaisopiston toiminta-alue on Kemijärven kaupunki sekä Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat.

Toiminta

Vuonna 2019 toteutui yhteensä 7499 opetustuntia. Toteutuneita kursseja tai luentotilaisuuksia oli yhteensä 368. Kemijärvellä pidettiin 5887 opetustuntia 302 kurssilla, Pelkosenniellä 943 opetustuntia 34 kurssilla ja Savukoskella 669 opetustuntia 32 kurssilla. Kemijärvellä taiteen perusopetuksessa toteutui 119 opetustuntia. Koko opiston kurssiopiskelijamäärä yhteensä 4021 oli pienempi kuin edellisenä vuonna. Savukoskella opetustuntien ja kurssien määrät jopa nousivat. Kemijärvellä opiskeli 3478 (miehiä 689), Pelkosenniellä 260 (miehiä 60) ja Savukoskella 283 (miehiä 39). Rekisteröityjä opiskelijoita oli 1636 (henkilö kerran laskettuna), joista Kemijärvellä 1296, Pelkosenniellä 127 ja Savukoskella 143. Miesten osuus rekisteröidyistä netto-opiskelijoista oli 25 %. Miesten osuus on hieman laskenut netto-opiskelijämäärissä.

	Toteutuneet kurssit	Miehiä	Naisia	Toteutuneet tunnit
Kemijärvi	302	689	2789	5887
Savukoski	32	39	244	669
Pelkosenniemi	34	60	200	943
Yhteensä	368	788	3233	7499

Opetussuunnitelman toteutuminen

Opetussuunnitelma toteutui pääpiirteittäin ennakoidusti. Keskeisin aineryhmä oli käden taidot (2843 opetustuntia /601 opiskelijaa), liikunta ja tanssi (1636/1823), kuvataiteet (814/216), musiikki 695/268), kielet (364/135), tietotekniikka (278/192), kotitalous (136/33), esittävä taide ja kirjallisuus (358/105), muu koulutus (155/193), taiteen perusopetusta (87/13).

Hyvinvointia ja terveyttä painotettiin myös opetustarjonnassa, mm. Sydän tekee hyvää terveystutkimuksilla ja -luennoilla.

Hankkeet

Kemijärven kansalaisopisto toteutti yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa neljää eri hanketta. Hankkeet jatkuvat vielä kalenterivuonna 2020.

Lähelle ihmistä – Kohti tasa-arvoisempia palveluja (OPH) hankkeen tarkoituksena on asiakaslähtöisyyden parantaminen eli käyttäjälähtöisten palveluiden kehittäminen ja henkilöstön osaamisen lisääminen.

Lapin opet oppimassa – Kohti tasa-arvoisempaa osaamista (OPH) hankkeen tarkoituksena on parantaa palveluja ja kansalaisopistojen opettajien tvt-taitoja. Opistojen näkyvyyttä lisätään kehittämällä digitaalisuutta mm. verkossa toimivilla virtuaalisilla näyttelyillä ja opiskelijoille myönnettävien digitaalisten osaamismerkkien muodossa.

Aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistaminen (OPH) hankkeen tarkoituksena on tarjota aikuisille perustaitoja ja digitaalisia taitoja vahvistavaa koulutusta. Matalan kynnyksen koulutuksen lisäämisellä halutaan ehkäistä eriarvoisuutta, antaa myönteisiä oppimiskokemuksia ja vahvistaa nykypäivän

kansalaistaitoja. Hankkeen tuella järjestettävät koulutukset ovat osallistujille maksuttomia.

Hankkeita koordinoi Tornion kansalaisopisto.

Opintoseveliavustusta saatiin 3 500€, joka käytettiin heikkojen perustaitojen omaavien, työttömien ja eläkeläisten kurssimaksujen alennuksiin.



Tapahtumat

Kansalaisopisto näkösilä -päivien keväänäyttely Kemijärven kulttuurikeskuksessa 4.-5.5.2019. Opintoryhmät esiintyvät – näytös (4.5.2019) videoitiin ja esitettiin sunnuntaina. Koko tapahtuman kävijämääräksi arvioitiin lähes 1000. Näkösilä -päivät järjestettiin Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken osastojen yhteisenä tapahtumana. Joulukuussa kokoonnuttiin Uitonpirtille opetushenkilöstön yhteiseen koulutustilaisuuteen 34 työntekijän voimin.

Lukuvuoden aikana eri opintoryhmät järjestivät lisäksi omia näyttelyitä, konserteja ja näytöksiä.

Sydän tekee hyvää – infotilaisuus ja terveystutkimusten tausta yhteistyössä Kemijärven Sydänyhdistyksen kanssa järjestettiin kulttuurikeskuksessa näkösilä -päivien yhteydessä 5.5.2019. Lisäksi järjestettiin aiheeseen liittyviä terveysluentoja.



Yhteistyö

Kurssisuunnittelussa ja – toteutuksessa on tehty yhteistyötä alueen eri yhdistysten, kylätoimikuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa (esim. Koillis-Lapin Mielenterveysseura, SPR, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kemijärven taideyhdistys, Itä-Lapin työhönvalmennussäätiö, Työllisyysyksikkö, Vammaispalvelut, Taiteilijaresidenssi, eläkeläisyhdistykset ja kyläyhdistykset, Lapin opistopiiri, Kemijärven riistanhoitoyhdistys ry). Yhteistyö alueen oppilaitosten ja muun

sivistystoimen kanssa (kuten musiikkiopisto, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja kirjastotoimet) on ollut luontevaa ja toimivaa. Yhteistyötä on tehty myös eri hankkeiden muodossa. Opettajien koulutuksessa korostui yhteistyö Lapin opistopiirin kanssa mm. yhteisten hankkeiden puitteissa. Työmarkkinatuella tai peruspäivärahalla olevat saivat edelleen 50 %:n alennuksen kurssimaksuista. Alennuksia sai myös Kelan kotihoidontuella olevat, aktiiviosallistujat. Myös perhealennukseen oli mahdollisuus, jos samalle kurssille osallistui aikuinen ja alle 20-vuotias samasta perheestä.

Muuta

Opetusta annettiin 48 eri toimipaikassa. Pääosa opetustunneista oli toimivilla kouluilla. Kurssien erityisvaatimusten vuoksi tiloja vuokrattiin myös yhdistyksiltä. Vapaudenkadun toimitalolla pidettiin edelleen merkittävä määrä kädentaitojen kursseja. Vuokrattuja tiloja oli joka kunnassa. Opinoryhmät jatkoivat lakkautetuista kouluista Pelkosenniemen alakoululla ja Savukosken Martilla. Kurssitoimintaa toteutettiin kylissä, mikäli tilat ja opettaja saatiin järjestettyä kohtuullisin kustannuksin. Toimintaa oli joka kaikissa toimialueen kunnissa kyläseurojen (esim. Joutsijärvi, Juujärvi, Kairala, Tapionniemi ja Tanhua), taloyhtiöiden yms. tai yksityisten tiloissa.

Kirjastopalvelut

Kirjasto palvelee kemijärveläisiä ja Kemijärvellä vierailevia. Kemijärven kirjasto kuuluu Lapin kirjasto –ryhmään, johon kuuluu Lapin kaikki 21 kuntaa eli yhdellä kirjastokortilla on käytettävissä Lapin kirjastojen aineistot ilmaiseksi. Kirjastopalveluihin kuuluvat pääkirjaston ja kirjastoauto Kyläluudan lisäksi kirjaston tarjoamat verkkopalvelut kuten Ellibs (e-kirjat ja äänikirjat), ePress – sanomalehdet näköispainoksina, PressReader (koti- ja ulkomaisia harrastelehtiä), Naxos (klassista musiikkia) ja Rockway (laulun- ja soitonopetusta). Verkkokirjasto lapinkirjasto.finna.fi – palvelussa voi uusia lainojaan ja varata aineistoa.

Kemijärven pääkirjastossa kävi keskimäärin 168 henkilöä /aukiolopäivä ja kirjastoautossa 34 henkilöä / ajopäivä (yht. 48 320 kävijää/vuosi). Fyysiseen kävijämäärän hienoiseen laskuun (6 %) vaikutti mm. se, että pääkirjaston aukiolopäivä oli 26 vähemmän ja kirjastoauton ajopäiviä oli 23 vähemmän kuin 2018. Kirjailijavierailujen ym. tapahtumien peruminen taloustilanteen vuoksi vähensi osaltaan kävijämäärää. Tarkemmat tilastot kirjaston toiminnasta 2019 ovat nähtävissä yleisten kirjastojen valtakunnallisessa tilastotietokannassa huhtikuussa 2020: <http://tilastot.kirjastot.fi>.

Kirjaston aukioloaikaa jouduttiin supistamaan kahteen kertaan v. 2019 henkilökunnan vähyden vuoksi: vuoden alusta lauantaiaukiolo vähennettiin joka toiseen lauantaihin ja syksystä alkaen kirjasto oli lauantaisin avoinna 1 kerta/kuukausi.

Kirjastoauto Kyläluuta: Kirjastoauton käyttöä seurataan reitti- ja pysäkkikohtaisesti. Vuonna 2019 kävijöitä neljällä päiväkodilla oli 619, kolmella kouluilla 1433 ja muita kävijöitä 2221. Kirjastoauton myyntiä alettiin valmistella keväällä päättäjiltä tulleen toiveen mukaisesti, osana talouden tasapainottamistoimia. Taloudellinen epävarmuus on vaikeuttanut toiminnan kehittämistä. Tästä huolimatta kirjastoauton lainat ja varsinkin lapsikävijöiden määrä on kasvanut; kuljettajavirkailijan ponnistelujen ansiosta.

Yhteistyö ja tapahtumat

Kansalaisopiston kanssa yhteistyö on jatkunut. Kansalaisopisto käyttää kirjaston tiloja varsinkin tvt-opetuksessa, lisäksi esim. muistelu-, sukututkimus- ja kirjallisuuspiirit kokoontuvat kirjaston lehtisälissä kirjaston jo sulkeuduttua. Kansalaisopisto on käyttänyt koulutustilaa verkko- ja henkilöstökoulutuksiin sekä luentoihin.

Musiikkiopiston opiskelijat järjestivät kaksi musiikkitilaisuutta kirjastossa: Harmonikka soi kevätillassa -tapahtuma huhtikuussa ja Tekno-ryhmä esiintyi joulukuussa.

Apteekkikaappi-toiminta jatkui kirjastoauto Kyläluudassa. **Apteekin** ylläpitämä kaappi sisältää itsehoitotuotteita. Kirjastoauto toimittaa myös reseptilääkkeitä asiakkailleen, jos he tekevät sopimuksen apteekin kanssa.

Tunturilan Askel-hanke piti kirjastossa satu- ja askartelutuokioita, naamiaiset ja kävi **nuorisopalvelujen** kanssa pidetyillä yöleireillä seikkailemassa pimeässä kirjastossa 2 kertaa. Näihin tapahtumiin osallistui 134 lasta.

Varhaiskasvatuspalvelujen kanssa yhteistyössä päiväkodeista on käyty kirjastossa ja pidetty kevätnäyttely. Kirjastoautossa pidettiin Lukuhöperöä, jossa vinkattiin kirjoja ja kerrottiin kirjaston palvelujen käytöstä esikoululaisille (8 krt / 202 lasta).

Kahdelle koululuokalle on pidetty kirjastossa kirjastonkäytön/tiedonhaun opetustunteja ja/tai kirjavinkkauksia. Uutena toiminta tapana oli mennä vinkkaamaan ja antamaan kirjastonkäytön opetusta Hillatien, Isokylän ja Särkelän kouluille (15 luokkaa/242 oppilasta).

Lukukoiratoiminta jatkui; vuoden aikana lukukoira vieraili kirjastossa 26 kertaa ja lukijoita oli 72 henkilöä.

Kemijärven Lausujat jatkoivat runojen lukemista keväällä ja syksyllä kirjastossa takan edessä. Tilaisuuksia oli 12 ja kävijöitä oli 132.

Kemijärven Kalevalaiset Naiset aloittivat lukea Kalevalaa kirjastossa. Lukuhetkiä oli 4 ja kuulijoita yht. 57 henkilöä.

Novellikoukku pidettiin 6 kertaa v. 2019. Novelleja luetaan ääneen ja kuuntelijat voivat neuloa samalla, joko kirjastolle lahjoitetuista langoista lappuja peittoihin tai omia käsitöitään. Tapahtuma tavoitti 75 henkilöä. Syksyllä luettiin Koillismaakunnan kirjoittajien Koillisessa enimmäkseen poutaa- novellikokoelmaa.



Kirjastoauto toimi keväällä kaksissa vaaleissa **ennakkoäänestyspaikkana**.

Kirjastojen päivänä 19.3. kirjasto esitteli toimintaansa S-Market Uitossa. Neuvontaa ja opastusta annettiin 43 henkilölle.

Kirjastoauto oli esillä 11.5. **Perheiden päivä** -tapahtumassa ja autossa vieraili 118 henkilöä.



Kesäkuussa **Kemijärven Onnen päivänä** kirjastossa kävi n. 270 henkilöä. Kirjastonalle sai yleisäänestyksen jälkeen nimekseen Turre. Kävijöille jaettiin nuorisopalvelujen lahjoittamia lyhtyjä. Timo Taikuri esiintyi lehtisalissa ja mediatilassa oli pomppulinna. SPR esitteli sydäniskurin toimintaa yleisölle.

5.8. kirjastossa vieraili ministeri Katri Kulmuni eduskunnan **kirjastokiertueella**. Paikalla kävi 75 henkilöä.

Syyskuussa kirjastossa oli pehmolelujen yö – yötä kirjastoon tuli viettämään 8 lelua, joiden omistajat saivat diplomin ja kuvia lelustaan kirjastosta.

Joulukuussa laulettiin **kauneimpia joululauluja** kanttorin säestäessä. Mukana laulamassa oli 40 kemijärveläistä.



Kirjastossa kävi v. 2019 kuusi **kirjailijavierasta**. Kirjailijavieraita jouduttiin perumaan syksyllä taloudellisista syistä. Kirjastoautossa vieraili farmaseutti, SPR, Sydänyhdistys yht. 12 eri päivänä. Kyläluuta toimi SPR:n Avoimena kohtauspaikkana kahdessa eri kylässä.

Kirjastossa pidettiin 6 ulkopuolisen tuottamaan näyttelyä, esim. Kemijärven Martat 95-vuotta.

Kirjaston tiloja käytti erilaiset yhdistykset kokous/koulutus/luentotilana. Tilojen käyttö on ilmaista kemijärveläisille yhdistyksille.

Yhteistyö Lapin kirjastojen kesken jatkui tiiviinä. Yhteisiä kokouksia ja koulutuksia järjestettiin paljon. Verkkotapaamisia on melkein viikoittain ja kerran vuodessa kirjastolaiset kokoontuvat Lapin kirjasto-päiville, helmikuussa kokoonnuimme Saariselälle. Kemijärven kirjastosta oli koko henkilökunta mukana.

Henkilöstö

Kirjaston henkilökunnasta yksi työntekijä oli 2019 poissa 9 kk töistä. Syyskuussa vahvuudesta poistui kirjastovirkailija. Hänen tilalleen saatiin palkattua virkailija vuoden loppuun. Henkilökunnan vajauksen vuoksi aukioloaikoja supistettiin kahteen kertaan v. 2019.

Kirjastovirkailijan nimekemuutos vastaavaksi kirjastovirkailijaksi hyväksyttiin 29.10. (KH 7.10.2019).

Henkilökuntaa kirjastossa oli v. 2019 johtava kirjastonhoitaja, 3 kirjastovirkailijaa ja kirjastoautonkuljettaja/kirjastovirkailija. Lähiesimiehenä toimii kansalaisopiston rehtori. Työssä olevan vakituisen henkilöstön määrä on laskenut kolmessa vuodessa 50 %.

Kulttuuripalvelut

Yleistä

Kulttuuripalvelut tuottaa kulttuuripalveluja Kemijärven kaupungille yhteistyössä eri tahojen kanssa ja tukee kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä.

Avustukset, apurahat ja kulttuuripalkinto

Vuoden 2019 kulttuuriavustuksiin oli käytettävissä 14 000 €, josta Kemijärven Kotikiekerö ry:n osuus 5 000 € myönnettiin kotiseutumuseon käyttökuluihin. Loppusumma 9 000 € jaettiin kohdeavustuksina yhdistyksille ja yhteisöille. Vuoden 2019 kulttuuripalkinto 1000 € myönnettiin kuvataiteilija Tellervo Välikankaalle.

Muu toiminta

Vuoden aikana järjestettiin kulttuuritapahtumia, joissa kaupungin kulttuuripalvelut oli kulttuurintuottajana, tilaajana tai yhteistyökumppanina tarjoten tiloja ja sekä muun muassa vahtimestari- ja salitekniikkapalveluja. Kulttuuriohjaaja on myös osallistunut vuonna 2018 perustetun Lapin Maakunnallisen yhteistyöelimen (MAKU) kokouksiin Torniossa ja Rovaniemellä. Kulttuuritoimi oli pääjärjestäjänä Kemijärvi-päivän ja itsenäisyyspäivän juhlallisuuksissa.

Taivaan tulien aukiolla kesäohjelmaa kuntalaisille järjestivät kulttuuripalvelujen tarjoamana myös Kemijärven työväenorkesteri torikonserteillaan sekä Sodankylän tanssin ja Koillis-Lapin musiikkiopiston yhteistyönä toteutettu Alma-harmaa tanssisatu. Lapin kamariorkesteri konsertoi lokakuussa Tomas Djupsjöbackan johdolla. Solistina toimi mezzosopraano Erica Back. Muita vuoden aikana Kemijärvellä vierailleita artisteja olivat esim. harmonikkataiteilijat Veikko Ahvenainen ja Carina Nordlund, laulaja Pepe Wilberg ja laulaja Jesse Kaikuranta. Lastentaiteilijoista Benny Törnroos ja Muumit.

Kulttuurikeskuksen tilat

Koillis-Lapin musiikkiyhdistyksen ja musiikkiopiston yhteistyönä järjestettiin useita konsertteja kulttuurikeskuksen salissa. Lisätietoa tilojen musiikillisesta käyttöasteesta kohdasta *Koillis-Lapin musiikkiopisto*. Paikalliset näyttämötaiteen yhdistykset varasivat kulttuurikeskuksen tiloja ahkerasti harjoituksia ja esityksiä varten. Näyttelytilassa oli vuoden aikana 10 näyttelyä. Kahviota varasivat järjestöt ja kaupungin yksiköt omia tilaisuuksiaan varten. Vuoden aikana tilavarauksia yhteensä kertyi 345, joista kulttuuritilaisuuksia oli 210. Kulttuurikeskuksessa oli kävijöitä vuoden aikana noin 15 000. Kulttuurikeskuksen tilavuokria tarkistettiin ja pääsääntöisesti korotettiin hyvinvointilautakunnan päätöksellä.

Liikuntapalvelut

Yleistä

Kuntien tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle; 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa; sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikunta- paikkoja.

Kylpylä-uimahalli Poukama

Poukaman kävijämäärä pysyi melkein samana kuin vuonna 2018, käyntikertoja kertyi 63 701 kpl (v. 2018 63 950 kpl) Viikkaimmat kuukaudet olivat tammikuu 7014 kävijää, maaliskuu 7330 ja lokakuu 7402. Kylpylä-uimahalli Poukama oli avoinna seitsemänä päivänä viikossa ja oli suljettuna lomien ja vuosikunnostuksen vuoksi 1.7.-1.9.2019.

Uimakoulut

Poukamassa järjestettiin lapsille 6 uimakoulua (v. 2018 7 kpl), joihin osallistui yhteensä 60 oppilasta. Uimakouluista 5 järjestettiin oman kaupungin nuorille, joissa kävijöitä oli yhteensä 45 oppilasta sekä yksi Savukosken nuorille ja siihen osallistui yhteensä 15 oppilasta.

Koulujen uimaopetus

Kemijärven kaupungin alakoulun oppilaat osallistuivat uinninopetukseen; 1-2 luokat 6 kertaa, 3-6 luokat 4 kertaa. Kemijärven alakoululaisten uimahallikäyntejä oli yhteensä 1245 kpl. Uinninopetusta annettiin lisäksi Pelkosenniemen ja Savukosken oppilaille, yht. 240 käyntiä

(v. 2018 330 kpl v. 2017 148 kpl). Yläasteen oppilaita sekä lukiolaisia opettivat liikunnanopettajat ja heidän osalta lukuvuonna tuli yhteensä 825 oppilaskäyntiä. (v. 2018 1172kpl)

Kaiken kaikkiaan koululaisia lukuvuonna yhteensä 2310 oppilaskäyntiä. (2018 yht. 2519).

Vesijumpat

Erityisryhmien liikunnanohjaajan ryhmäkuntoutuksista kertyi yhteensä 5578 käyntikertaa (v. 2018 5727 kpl, v. 2017 6003 kpl). Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat ostivat asukkailleen erityisryhmien kuntoutusta kerran viikossa tammi-toukokuun ja syys-joulukuun aikana 562 käyntikertaa.

Liikuntahalli

Liikuntahalli monipuolisena urheilu- ja kuntoilupaikkana oli avoinna kouluille sekä vuoron varanneille yhteisöille viitenä päivänä viikossa ma-pe klo 8-16 ja yleisölle 16–21. Viikonloppuisin hallia käyttivät muutamat urheiluseurat/erillistapahtumat, Crossfit- ja vuosikorttiasiakkaat ja. Halli oli suljettuna yleiseltä käytöltä heinäkuun alusta syyskuun alkupuolelle, pois lukien Crossfit- ja vuosikorttiasiakkaat.

Liikuntahallin kävijämäärä vuonna 2019 oli 57 232. Liikuntahallin käyttötuntimäärä (varatut vuorot, erillistilaisuudet ja koulukäyttö) nousi edellisvuodesta, käyttötunteja kertyi 5002 kpl (v. 2018 4199 kpl). Käyttötuntimäärän nousu johtuu kesäkuun aukiolosta ja CrossFit-yrityksen asiakkuuksista. Kesän 2018 tapaan liikuntahalli oli avoinna kesäkuussa arkipäivisin klo 13.00 – 20.00 ja sen mahdollisti opiskelijan palkkaaminen kuukaudeksi.

Muu toiminta

Liikuntahallin iltavalvontapalvelu ma-pe klo 16.00–21.15 ostettiin edellisvuosien tapaan kemijärveläisiltä urheiluseuroilta 15 €:n tuntihintaan. Valvontaan osallistui 6 (kuusi) urheiluseuraa.

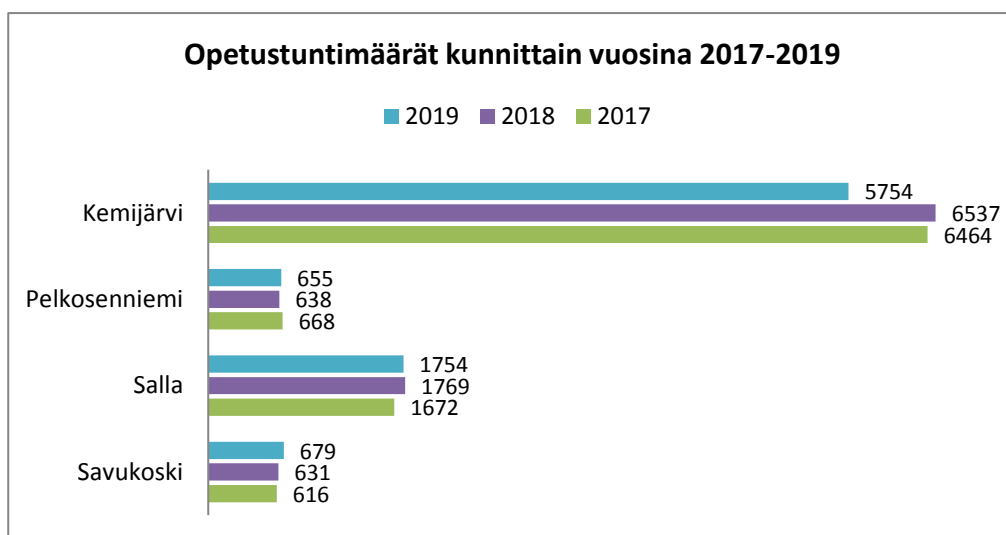
Urheiluseurojen perusavustusta sai 9 seuraa yht. 10 000 € (v. 2018 11 seuraa/10 000 €). Kemijärven Jäähalli Oy:lle myönnettiin edelleen toiminta-avustusta 130 000 €.

Koillis-Lapin musiikkiopisto

Yleistä

Koillis-Lapin musiikkiopisto on alueellinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin ja tanssin opetusta. Opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikki- ja tanssisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle sekä antaa alan ammattiin tähtääville valmiudet alan ammattiopintoihin. Musiikkiopisto hyväksyttiin lakisääteisen valtiosuuden piiriin vuonna 1987. OKM:n järjestämisluvan mukaisesti opetusta järjestetään Kemijärven kaupungissa sekä Pelkosenniemen, Sallan ja Savukosken kunnissa. Uusi kuntasopimus tuli voimaan 1.1.2014. Musiikkiopisto siirtyi uuteen Eepos-oppilaitoshallinta -ohjelmaan v. 2019.





Kuvio 1. Musiikkiopiston opetustuntimäärät kunnittain vuosina 2017-2019.

Toiminta

Vuoden 2019 aikana annettiin musiikkiopiston perus- ja opistotasolla, musiikin varhaiskasvatuksessa ja tanssissa yhteensä 8 842 tuntia opetusta. Kemijärvellä opetustunteja toteutui 5 754, Pelkosenniemellä 655, Sallassa 1754 ja Savukoskella 679 tuntia. Tuntimäärän toteutumiseen ovat vaikuttaneet taloudelliset tekijät, oppilaaksi pyrkineiden määrä sekä opetushenkilöstön saatavuus.

Oppilaat

	2017	2018	2019
Kemijärvi	125	120	112
Pelkosenniemi	26	14	15
Salla	46	48	48
Savukoski	16	16	17
Musiikkileikkikoulu (kaikki kunnat)	22	10	19
Tanssi (Kaikki kunnat)	28	41	47
Ryhmäopetus (orkesteri, kuorot, soitinvalmennus)	38	35	25
Yhteensä	301	284	284
Tutkinnot:			
Solistinen pääaine	33	29	40
Yleiset aineet	28	47	46
Opistoasteen tutkinnot	0	2	1
Perusasteen päästötodistus	0	6	1
Opistoasteen päästötodistus	0	0	3
Konsertit ja musiikkitalaisuudet:	87	69	57

Opetussuunnitelman toteutuminen

Taiteen perusopetuksen valtakunnallinen opetussuunnitelma 2017 tuli voimaan 1.8.2018. Paikallinen opetussuunnitelma koskee 1.8.2018 alkaen uusia oppilaita. Vanhat oppilaat etenevät vanhan opetussuunnitelman mukaisesti siirtymäkauden ajan 2021 saakka.

Opetusta annettiin opetussuunnitelman mukaisesti musiikkileikkikoulussa, musiikin perus- ja opistotasolla solistisessa pääaineessa, tanssissa, musiikin perusteissa sekä yhteismusisoinnissa, kuten kuoroissa, puhallin- ja jousiyhtyeissä ja -orkestereissa sekä musiikkiteknologiassa. Esiintymis- ja kuuntelukasvatusta toteutettiin konserttien yhteydessä. Etäopetusta käytettiin yleisissä aineissa. Opetustoiminnassa kiinnitettiin erityistä huomiota opetusohjelman ja -menetelmien monipuolisuuteen.

Opetusta annettiin lapsille, nuorille ja aikuisopiskelijoille 14 instrumentissa: laulu, piano, urut, harmonikka, kitara, viulu, sello, huilu, klarinetti, saksofoni, trumpetti, sähkökitara, sähköbasso ja lyömäsoittimet. Lainattavia soittimia on hyvä valikoima. Soittimia on hankittu hankerahoitusten ja Kemijärven Musiikkiyhdistys ry:n avulla. Uudet oppimisympäristöt ja uudet pedagogiset menetelmät, monipuolisen soitinvalikoiman säilyttäminen, yhteismusisointi ja konserttitoiminta ovat tärkeitä painopistealueita opiston toiminnassa. Konserteja ja tapahtumia oli toimintavuoden aikana 57.

Tutkintoja suoritettiin solistisessa pääaineessa 40, musiikin perusteissa 46, yhteensä 86. Päätötödistyksen musiikkiopiston perustasolta sai 1 opiskelija ja opistotason peräti 3 opiskelijaa. Kurssikorvaavuuksia toteutettiin yhteistyössä toiminta-alueen kuntien toisen asteen oppilaitosten kanssa: musiikkiopiston suoritukset korvaavat seutukunnan lukioiden musiikin kursseja.

Hankkeet

Vuoden 2018-2019 oli käynnissä OPH hanke Improvisointi instrumenttipedagogiikassa. Hankkeen tarkoituksena oli täydennyskouluttaa soitonopettajia oman instrumenttinsa improvisaatioissa ja tarjota oppilaille mahdollisuus osallistua vierailevien kouluttajien lyhytkursseille. Hanke edisti Koillis-Lapin musiikkiopiston uuteen opetussuunnitelmaan sisältyvää sävellys- ja improvisaatiotaitojen kehittämistavoitetta. Hankkeen aikana kävi Kemijärvellä 7 kouluttajaa pitämässä päivän mittaisen koulutuksen. Koulutukseen osallistui Koillis-Lapin musiikkiopiston lisäksi Kuusamon ja Rovaniemien opettajia ja oppilaita.

Opetushallitus myönsi kesällä 2019 rahoituksen kahteen uuteen hankkeeseen:

- 1) Musiikkiteknologian opetuksen kehittämiseen 4 739 €. Hankkeen avulla kehitetään musiikin teknologian koulutusta ja hankitaan ajantasaisia laitteita ja ohjelmia musiikin teknologian ja musiikin hahmotusaineiden ryhmien käyttöön.
- 2) Soitinhankintaan ja -huoltoon 8 799 €. Rahoituksen avulla opistolle on hankittu mm. uudet rummut ja oppilasharmonikka sekä huolletaan huiluja.

Tapahtumat

- Konserteja järjestettiin Kemijärvellä 29, Pelkosenniemellä 4, Sallassa 4 ja Savukoskella 4. Ohjelmapyynnöt mukaan lukien esiintymistapahtumia oli kaikkiaan 57.
- Sodankylän Tanssi ry:n kanssa järjestettiin tanssiteatteriproduktio Alma Harmaa joulukuussa, johon osallistuivat oppilaat ammattitanssijoiden kanssa.
- Oppilaat järjestivät vierailukonserteja palvelutaloissa.
- Huilisteja osallistui valtakunnalliseen Huilut Huittisiin tapahtumaan 1-3.2.2019.
- Harmonikat menestyivät valtakunnallisessa Pilke-harmonikkakatselmuksessa Nivalassa Kylli Kudun johdolla.
- Puhallinyhtye on ollut soittamassa Vanhojen tansseissa lukiolla.
- Alakouluille ja esikoululaisille on järjestetty soitinesittelytilaisuuksia.
- Hankekouluttajat rikastuttivat vuoden aikana opetuksen sisältöä.
- Laudus-kuoron isot joulukonsertit "Tuntureille tuulen mielin" olivat Kemijärvellä ja Sodankylässä.

Henkilöstö

Musiikkiopiston henkilöstön kokonaismäärä oli 23, josta päätoimisia oli 15 (3 yhteispäätoimista) ja sivutoimisia 8, sisältäen virkavapaalla olevat sekä työsuhteensa vuoden aikana päättäneet. Henkilöstön määrä kokoaikaisiksi laskettuna oli 10,98 htv, josta virkasuhteisia oli 7,16 ja tuntiopettajia 3,82. Kemijärven osuus on noin 6,26 ja yhteistyökuntien 3,84. Sivutoimisten tuntiopettajien tuntimäärä oli 14,83% koko opiston opetustuntimäärästä.

Talous

Vuoden 2019 tilinpäätöksen bruttomenot	714 490 €
Valtionosuus (61,36%)	438 425 €
Oppilasmaksujen osuus (9,77%)	69 840 €
Muut tulot (1,8%)	12 836€
Kemijärven kaupungin netto osuus (19,8%)	197 080 €
Muut kunnat yht. (7,27%)	51 947 €
Sallan kunnan netto osuus	30 175 €
Savukosken kunnan netto osuus	6 921 €
Pelkosenniemen kunnan netto osuus	14 849 €

Opetustuntiperusteista valtionosuutta saatiin **438 425** euroa. Valtionosuus jakautui kunnille toteutuneiden opetustuntien mukaisessa suhteessa seuraavasti: Kemijärvi 285 327 euroa (68,27 %), Salla 86 939,68 euroa (19,83 %), Pelkosenniemi 32 443,45 euroa (7,40 %) ja Savukoski 33 671,04 euroa (7,68 %). Yhteiset hallinnolliset menot jakautuvat samassa suhteessa. Muut tulot muodostuvat lukukausimaksuista, kuntaosuuksista ja hankerahoituksista.

Kemijärven kaupungin kuntaosuus kaikista musiikkiopiston menoista on 197 080,58 euroa, josta sisäisten hoitomeno- ja pääomavuokrien sekä maavuokrien osuus on 64,4 % (126 908,54 €). Kemijärven nettomenot ilman vuokria oli 70 172 €. Vuokrat nousivat viime vuonna 15 600 € sekä valtionosuudet vähenivät Kemijärven osalta 15 000 €. Keskitetysti hoidettavien tehtävien kustannukset nousivat vuodesta 2018 peräti 42 560 €.

Yhteistyö

Musiikkiopisto toimii hyvässä yhteistyössä toiminta-alueen kuntien hallinnon ja oppilaitosten kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. esikoulu-, koulu- ja kirjastovierailut, soitinesittelyt, musiikkiopintojen hyväksi luettavuus lukio-opinnoissa ja musiikkiteknologiaopetuksen tarjoaminen seudun lukioihin. Musiikkiopisto järjestää esiintyjiä toiminta-alueensa kuntien ja järjestöjen tilaisuuksiin ja palvelutaloille. Kemijärven Musiikkiryhmä ry tukee musiikkiopiston toimintaa soitinlahjoituksin, ilmaiskonsertein ja stipendilahjoituksin. Savukosken Musiikin Ystävät ry ja Sallan kunta tukevat kuntiensa oppilaita stipendilahjoituksin vuosittain. Pelkosenniemen oppilaiden vanhemmat järjestävät konserttien kahvituksen, jonka tuotto käytetään kunnan oppilaiden stipendeihin.

Musiikkiopisto tekee maakunnallista yhteistyötä Meri-Lapin, Lapin ja Kuusamon musiikkiopistojen, Revontuliopiston, Sodankylän Tanssi ry:n ja Lapin sotilassoittokunnan kanssa.

Nuorisopalvelut

Yleistä

Nuorisopalvelujen toimintaan sisältyi etsivä nuorisotyö, nuorisotilatoiminta, osallisuutta edistävä toiminta (nuorisovaltuusto), järjestötyö, kulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö, leiri- ja retkitoiminta, nuorisotiedotus. Ennaltaehkäisevä nuorisotyö kulkee mukana kaikessa nuorisopalvelujen toiminnassa.

Etsivä nuorisotyö 2019

Kemijärven etsivä nuorisotyö on toiminut syksystä 2011 alkaen. Lapin aluehallintovirasto on myöntänyt erityisavustusta vuosittain etsivän nuorisotyön toimintaan, vuonna 2019 27 500 € (2018 42 750 €), 1 htv:lle. Viime vuoden aikana etsivä nuorisotyö tavoitti 58 nuorta, iältään 13-alle 29 -vuotiaita. Toimiva verkostoyhteistyö ja yhteiset toimintamallit mahdollistavat nopean avun saamisen nuorelle. Uutena ennaltaehkäisevänä toimintamuotona aloitettiin Nuuska-agentti toiminta.

Etsivän nuorisotyön järjestämä matalan kynnyksen kohtaamispaikka ”Cafe Cappuccino” 16-29 –vuotiaille nuorille ja nuorille perheille kokoontui nuorisotila kämpällä tiistaisin klo 15-19 kouluvuoden aikana. Kävijöitä kahvilassa vuonna 2019 oli 335 (kahvilan aukiolopäivät vähenivät henkilökuntaresurssien pienentymisen vuoksi, joka vaikutti kävijöiden määrän hienoiseen laskuun) (v. 2017 378 ja v. 2018 404). Nuorin kahvilakävijä oli 3 viikon ikäinen vauva, joka kulkee vanhempiensa kanssa kahvilassa. Kahvilassa on alkanut käymään nuoria lapsiperheitä, joiden ansiosta kahvilassa vallitsee rauhallinen ja arvostava ilmapiiri.



Nuorisotilatoiminta

Kulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö

Vuoden 2019 aikana järjestettiin 58 kpl lapsille ja nuorille suunnattua tapahtumapäivää/tilaisuutta, nuorisopalvelujen omana toimintana tai yhteistyössä nuorten parissa toimivien tahojen kanssa. Tilapäisesti nuorisopalvelujen pienempi henkilöstöresurssi vaikutti nuorisopalveluiden järjestämiin tapahtumien määrään.

Kulttuurista nuorisotyötä toteutettiin mm. leireillä teatterin, draaman ja kädentaitojen merkeissä yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Leirit pitivät sisällään myös retkiä, liikuntaa, yhdessä tekemisen iloa ja sosiaalista kanssakäymistä.

Nuorisopalvelut oli mukana järjestämässä koululuokkien **ryhmäyttämispäiviä** 6. luokkalaisille sekä Uskalla sanoa ei –leirejä (5 leiriä) uusille 7 –luokkalaisille. Ohjaukseen osallistuivat nuorisoohjaaja ja etsivä nuorisotyö.

Nuorisovaltuusto – nuoret vaikuttajat Kemijärvi

Nuorisovaltuustossa on edustus ammattiopistosta, lukiosta, Hilla-tieltä, Isokylältä ja Särkelän koululta, yksi jäsen/koulu. Nuorisovaltuusto tarjoaa kemijärveläisille nuorille mahdollisuuden olla mukana kunnallisessa päätöksenteossa, edistää nuorten osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kannustaa nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin. Nuorisovaltuustosta on edustus hyvinvointi- ja teknisessä lautakunnassa puhe- ja läsnäolo-oikeudella.



Nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien toiminnan tukeminen

Nuorisopalvelujen talousarvioon on varattu 5 000 euron kohdeavustusmääräraha. Määrärahaa voi hakea ympäri vuoden. Määrärahaa myönnettiin Kemijärven Tunturityöt ja –pojat ry:lle., Kemijärven lukion opiskelijakunnalle, Ystävien yhdistys ry:lle, MLL:n Kemijärven yhdistys ry:lle sekä Särkelän koululle.

Hankkeet

Lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoiminnan järjestämiseen Lapin aluehallintovirasto myönsi **6 000** euroa vuosille 2019 – 2020. Hankerahaa saatiin alakouluikäisten päiväleiritoiminnan järjestämiseen. Toimintaa lomapäiville -leirit järjestettiin kesä-, syyslomien aikana. Leireihin osallistui 70 leiriläistä. Hankerahaa saadaan käyttää vielä talviloman 2020 leiritoimintaan. Leiri-järjestelyissä oli mukana Askel –hanke, kansalaisopisto, kirjasto ja liikuntapalvelut.

Etsivä nuorisotyö -hanke sai Lapin AVI:lta **55 000** euroa vuodelle 2019 kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkamenoihin, mutta monen hakukerran jälkeen, pätevää etsivää nuorisotyöntekijää ei löydetty. Tämän vuoksi pyydettiin AVI:lta, toisen etsivän nuorisotyöntekijän palkkausrahoja siirrettäväksi vuodelle 2020. AVI myönsi erityisavustuksen (27 500 euro) siirron vuodelle 2020.

Erityisavustus nuorisoalan alueelliseen ja paikallisen toiminnan kehittämiseen

Lapin AVI myönsi Kemppa Kartalla hankkeelle **8000** euroa. Kemppa kartalla hankkeen avulla on kehitetty perus- ja etsivässä nuorisotyössä niille nuorille toimintaa, joiden nähdään olevan syrjäytyneitä tai syrjäytymisuhan alaisena sekä toteutetaan kohdennettua ennaltaehkäisevää nuorisotyötä, jolla tuemme lasten ja nuorten hyvinvointia; yhteisöllisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti. Tätä hanketta käytetään etsivän nuorisotyön kehittämiseen, tärkeimpänä kohteena syrjäytymisen ehkäisy.

Henkilöstö

Nuorisopalvelujen henkilöstöön kuuluivat nuorisosihteeri 1.4.2019 saakka, jonka jälkeen hän siirtyi lomalle ja eläkkeelle. Nuorisosihteerin tehtävään ei palkattu henkilöä. Nuoriso-ohjaaja oli vain 2 kk töissä, jonka jälkeen hän siirtyi lakisääteiselle vapaalle loppuvuodeksi. Erityis- / etsivä nuorisotyöntekijä jatkoi tehtävässään samoin oppisopimusopiskelija. Nuorisopalvelut työllistivät palkkatuella 1.4 - 30.6.2019 väliseksi ajaksi tilaohjaajan. Kesätyöntekijöinä toimivat kaksi koulunkäyntiohjaajaa kesäkuun ajan. 1.9 - 21.12.2019 välisen ajan työskenteli tilaohjaaja 28 tuntia viikossa.



Etsivä nuorisotyö ja perusnuorisotyö ovat tärkeää ennaltaehkäisevää työtä. Yksi syrjäytynyt nuori tulee maksamaan yhteiskunnalle 28 000 e/vuosi, 40 ikävuoteen mennessä 1,2 miljoonaa euroa.

PERHEPALVELUT

Perhepalvelut vastaa perhe- ja aikuissosiaalityön palveluiden tuottamisesta. Perhesosiaalityön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja vanhempia heidän kasvatustehtävässään sosiaalityön keinoin. Perhesosiaalityöhön kuuluvat lapsiperheiden kanssa tehtävä sosiaalityö, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset tukitoimet perheille; perhetyö, tukiperhe ja –henkilö sekä lapsiperheiden kotipalvelu.

Aikuissosiaalityössä vahvistetaan tuen tarpeessa olevien kuntalaisten voimavaroja ja tuetaan yksilöiden omaehtoista toimintaa ja selviytymistä. Taloudellisissa vaikeuksissa voidaan tukea sosiaalisella luotolla sekä täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella. Palveluihin kuuluvat myös välitystilitt, välivuokraus, kotouttava sosiaalityö ja sosiaalipäivystys.

Vuonna 2019 lastensuojeluilmoituksia tehtiin yhteensä 200 kpl ja ilmoitukset koskivat 91 eri lasta. Lisäksi yhteydenottoja (alle 18-vuotiaista) sosiaalihuoltoon tuli yhteensä 19 ja ennakkollisia lastensuojeluilmoituksia tuli yksi. Palvelutarpeen arviointeja, joissa selvitettiin lastensuojelun tarve valmistui vuoden aikana 57 kpl. Vuoden aikana aloitettiin lastensuojelun avohuollon asiakkuus 17 lapselle. Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon asiakkuuksia päätettiin vuoden aikana 12. Palvelutarpeiden arvioinnit tehtiin lakisääteisessä kolmessa kuukaudessa lähes sataprosenttisesti. Huostaanottoja tehtiin vuoden aikana kaksi ja vuoden aikana huostassa oli kymmenen lasta. Avohuollon sijoituksia tehtiin 12 ja määrä oli sama kuin edellisenä vuonna. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin yhteensä yksitoista. Lastensuojelutarpeen taustalla on ollut erityisesti nuorten osalta rajaton ja itseään vahingoittava käyttäytyminen, joka ilmenee säännöistä piittaamattomuutena, koulunkäyntivaikeuksina, päihteiden käyttönä, ahdistuksena ja muina vapaa-ajan vieton ongelmina.

Lapsiperheiden kotipalveluun palkattiin määräaikainen työntekijä 12.8.2019 alkaen. Vuoden 2019 aikana lapsiperheiden kotipalvelua myönnettiin yhdelletoista perheelle. Perhepalveluiden palveluohjaus jatkoi toimintaansa arkipäivisin klo 9.00-11.30. Palveluohjauksesta vastaavat oman toimen ohella perheohjaajat ja sosiaaliohjaaja-koulukuraattori. Yhteydenottoja palveluohjaukseen tuli vuoden aikana 24. Perheohjaajat ja koulukuraattori ovat vetäneet yhdessä tyttöjen toiminnallista ryhmää ja nuorten kuvisryhmää. Perheohjaajan ja terveydenhoitajan yhteisneuvola toteutui vuoden 2019 aikana 21 kertaa.

Perhesosiaalityöstä kaksi sosiaalityöntekijää ja kaksi perheohjaajaa suorittivat neuropsykiatrisen valmentaja -koulutuksen. Koulutuksen avulla kyetään paremmin vastaamaan lasten ja perheiden neuropsykiatrisiin haasteisiin perhesosiaalityössä. Neuropsykiatriset haasteet ovat ilmenneet erilaisina arjen hallinnan ongelmina.

Sosiaali- ja terveysministeriön sekä terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilu jatkui vuoden 2019 loppuun saakka. Kokeilussa työskenteli koordinoiva sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja. Kemijärven lisäksi kokeilussa oli mukana neljä kuntaa Tampere, Raisio, Kuopio ja Kangasala. Kokeilun tavoitteena oli nostaa aikuisia pitkään työttömänä olleita ihmisiä pois toimeentulotuelta ja löytää polkuja osallisuuteen ja työllisyyteen. Kokeilun vaikuttavuudesta on tehty tutkimus, jonka tulokset esitellään alkuvuodesta 2020. Vuonna 2018 avatut asukastuvat keskustassa ja Joutsijärvellä jatkoivat toimintaansa kokeilun puitteissa.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron myötä on edelleen tiivistetty yhteistyötä Kelan ja aikuissosiaalityön kesken. Puolin ja toisin on tutustuttu toisten töihin sekä pidetty säännöllisiä yhteistyöpalavereita sekä käyty esittelemässä sosiaalityötä valtakunnallisessa Kelan yhteyskeskuksessa. Vuonna 2019 täydentävää toimeentulotukea myönnettiin 96 kotitaloudelle ja ehkäisevää toimeentulotukea 48 kotitaloudelle. Asumisen turvaamiseksi sosiaalitoimi on vuoden aikana välivuokrannut asunnon 24 henkilölle. Asiakkaiden raha-asioiden hoidosta sosiaalitoimi on vastaanottanut välitystilin kautta 38 asiakkaan osalta. Tarve välitystilille on nousussa. Haastetta välitystilin

hoidossa aiheutuu asiakkaiden aiempaa epäsäännöllisemmistä tuloista. Sosiaalisen luoton ky-syntä ollut edelleen vähäistä ja vuoden aikana ei myönnetty yhtään uutta sosiaalista luottoa. Työikäisten osalta yhteydenottoja ja ilmoituksia sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tuli vuoden aikana 57 kpl.

Perheoikeudellisten palveluiden tarve on säilynyt ennallaan. Ajanvarauksen lastenvalvojalle on saanut kahden kolmen viikon kuluessa yhteydenotosta. Lastenvalvoja on laatinut ja vahvistanut lasten huoltoon, tapaamiseen ja elatukseen liittyviä sopimuksia aikaisempien vuosien tapaan. Toisista kunnista tulleita virka-apupyynnöitä sopimusten laatimiseksi on tullut entiseen tapaan. Erotilanteet ovat vaikeutuneet ja tarve perheasioiden sovittelulle on kasvanut. Tuettuja ja valvot-tuja tapaamisia on järjestetty kaupungin omana toimintana sekä ostettu Lapin ensi- ja turvako-dilta Rovaniemeltä.

Sosiaalipäivystyksen etupäivystys virka-ajan ulkopuolella ostettiin Rovaniemen kaupungilta ja takapäivystys järjestettiin seudullisena yhteistyönä Kemijärven, Sallan, Savukosken ja Pelko-senniemen kuntien kesken. Virka-aikaisesta sosiaalipäivystyksestä vastaavat kaupungin sosiaa-lityöntekijät ja lisäksi Pelkosenniemi ja Savukoski ostivat aiempaa enemmän virka-aikaista sosi-aalipäivystystä Kemijärveltä.

Sosiaalityöntekijöiden saatavuudessa oli vuoden aikana haasteita. Viransijaisuuksia ei saatu täytettyä yrityksistä huolimatta. Viransijaisuuksien täyttämättä jääminen lisäsi töissä olevien so-siaalityöntekijöiden kuormitusta ja tehtävien priorisointia.

Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Palvelu	2015	2016	2017	2018	2019
Lastensuojeluilmoituksia	79	71	146	207	200
Lastensuojelutarpeen selvityksiä	17	19	66	66	57
Avohuollon asiakkaita	55	45	66	52	52
Kiireellisiä sijoituksia	3	2	2	3	11
Huostaanotettuja	8	8	7	9	10
Avohuollon sijoituksia	10	8	11	12	12
Jälkihuollon palveluissa	14	12	5	5	2

Lastensuojelun laitos- ja perhehoito

Lastensuojelun hoitopäivät	2015	2016	2017	2018	2019
Perhekodit ja lastensuojelulaitokset	2 759	1 942	2 614	3 359	2 935
Sijaisperhehoito	1 095	1 249	1 427	1 773	2 119
Ensi- ja turvakodit	644	68	105	0	0

Lastenvalvojan vahvistamat sopimukset ja tehdyt selvitykset

Palvelu	2015	2016	2017	2018	2019
Elatussopimukset	108	84	91	94	62
Isyys selvitykset	41	21	24	13	29
Huolto- ja tapaamisoikeussopimukset	66	53	59	66	59

SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT

Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalveluihin kuuluvat avoterveydenhuolto (ml neuvola), vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinnällinen kuntoutus, lääkehuolto (ml Sallan lääkehuolto), suun terveydenhuolto ja työterveyshuolto sekä ostopalveluina erikoissairaanhoidon, ensihoito, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Avoterveydenhuollossa Entraus-projektin jatkeena jatkettiin yhteistyötä ns. VEKE-verkostossa, missä suunnitellaan hyviä toimintatapoja ja mm pyritään yhtenäiseen kirjaamiseen, jotta tulevaisuudessa saataisiin vertailukelpoista tietoa. Asiakastytyväisyyttä seurattiin säännöllisesti, asiakastytyväisyys nousi vähitellen loppuvuotta kohti. Päivystyksen toiminnan kehittämiseen perustettiin työryhmä, jonka tarkoituksena asiakasnäkökulmasta on vähentää odotusaikoja ja toiminnan kannalta tiivistää yhteistyötä ja tarkentaa työnjakoa. Virkatyöajan ulkopuolisen toiminnan käyttömäärä näyttää vakiintuneen n. 4000 käyntiin/vuosi, mutta sekä asiakasohjauksella että toiminnan kehittämällä sitä voidaan edelleen pienentää. Ulkokuntalaisten käyntejä päivystyksessä kokonaisuudessaan oli n. 1700. Klinikin käyttömäärät olivat n. 50 /kk, mikä on suunniteltua vähemmän.

Lääkäriin vastaanottojono oli keskimäärin n. viikko, mutta hoitajien vastaanotoilla oli vajaakäyttöä. Hoitajien toimia avoterveydenhuollossa vähennettiin 3 tointa. Vastaanotoilla harvennettiin rutiininomaisia kontrollikäyntejä potilaskohtaisesti ja tällä saatiin lääkäriin vastaanottojonoja lyhenemään. Arvioinneissa noudatettiin valtakunnallisia Käypä hoito suosituksia. Hoidon tarpeen arviointikoulutusta jatkettiin.

Vuodeosaston paikkaluku oli 30 sairaansijaa, mutta potilasmäärä oli pääsääntöisesti n. 35 (kuormitus koko vuonna 103 %), usein jopa lähes 40 potilasta. Potilaista keskimäärin 13-15 oli ei-akuutteja potilaita, joista osa odotti pitkäänkin jatkohoitopaikkaa. Jatkohoitopaikkoja oli tehostetussa palveluasumisessa mutta olisi tarvittu kevyempiä hoitopaikkoja ja tehostetun palveluasumisen kriteereistä ei haluttu luopua, jotta palveluiden käytön vääristymä saataisiin pidemmällä aikavälillä korjattua ja tämä aiheutti arvioitua enemmän kuluja. Myös akuutteja potilaita oli paljon, potilaiden siirtyminen keskussairaalaan Lapponiaan oli nopeaa. Koska Lapponiassa ei ole ympärivuorokautista päivystystä ja osaksi ensihoidon ohjeistuksen mukaan potilaita, joita olisi voitu hoitaa vuodeosastollamme, hoidettiin aluksi keskussairaalaan, mikä pieneltä osaltaan selittää erikoissairaanhoidon hoitopäivien kasvun. Vuodeosastolla hoidettiin myös ei-päivystysaikaan Ivalon puhelinpäivystystuen (11 h) tuella osastolle tarkkailuun otettuja potilaita.

Kotisairaanhoidossa ja tehostetun palveluasumisen terveydenhuollon osuudessa kehitettiin hoitajien ja lääkäreiden välistä työnjakoa, tarkoituksena oli mm vähentää päivystyksen käyttöä. Lääkärin työaika ja saatavuutta lisättiin. Lääkärin saatavuus on pääsääntöisesti 4 päivää viikossa. Rutiininomaista toimintaa vähennettiin. Pegasoksen käyttö tehostetun palveluasumisen

yksiköissä ei toteutunut suunnitellusti tietosuojakoulutusten takia. Pegasoksen käyttö mahdollistuu vuoden 2020 alussa. Yhteydet tulevat säästämään merkittävästi työaikaa ja sujuvoittamaan toimintaa. Nykyisin palveluasumisen yksiköt joutuvat pitämään yhteyttä kotisairaanhoidajien kautta, mikä vie turhaan molempien työaikaa. Tehdyillä toimilla saatiin kuitenkin merkittävää parannusta toimintaan.

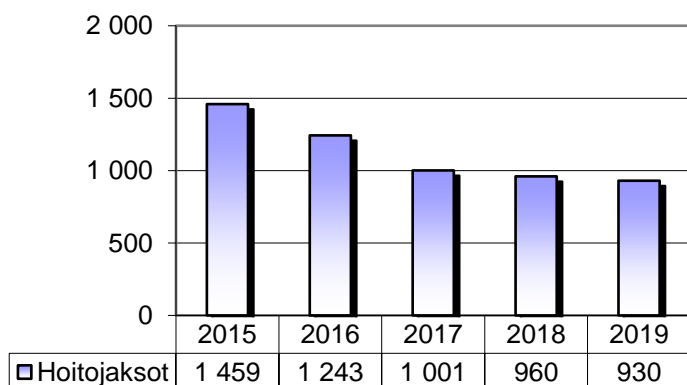
Suun terveydenhuolto siirtyi Kanta-palveluihin ja käyttöön otettiin osittain nettipohjainen ajanvaraus.

Kesällä 2019 tehtiin oma erillinen suunnitelma talouden tervehtyttämiseksi normaalin kehittämistoiminnan rinnalle. Laboratoriotoinnin siirtämisestä NordLabille tehtiin periaatepäätös, siirron arvioitiin tapahtuvan vuonna 2020, aukioloaikaahan oli supistettu jo edellisenä vuonna. Kustannustehokkuutta seurattiin mm. radiologian toiminnassa ja seurannan ja arvion perusteella päätettiin supistaa aukioloaikaa pelkkään virka-aikaan vuoden 2020 alusta. Erikoislääkäritoiminnan hyötyä ja kustannuksia arvioitiin; ortopedian käyttöä oli jo vähennetty edellisen vuoden aikana, koska läheteet/käynnit olivat vähentyneet, sama tilanne oli myös gynekologiassa ja korva-, nenä- ja kurkkutautien osalta. Vähentynyt toiminta tarkoitti harvempia erikoislääkäripäiviä, mikä taas huononsi hyötyä perusterveydenhuollon näkökulmasta. Toiminta analysoidaan ja tehdään päätökset alkuvuodesta 2020.

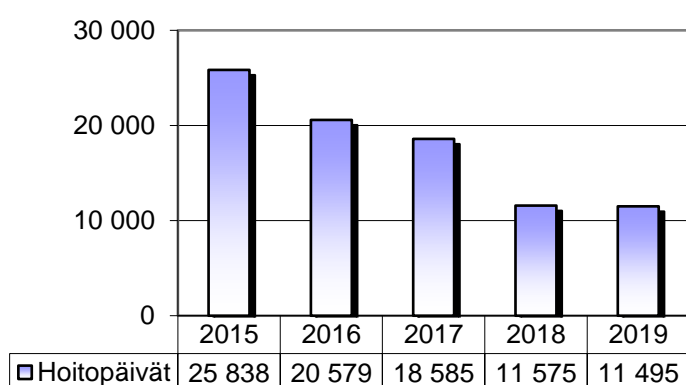
Lapin keskussairaalan erikoissairaanhoidon käyttö lisääntyi vuodesta 2018 n. 3,6 prosenttia. Suurimmat kasvut olivat lastentaudeissa n. 54%, neurokirurgiassa n. 27%, syöpätaudeissa n. 24 % ja nuorisopsykiatriassa n. 31 %. Erikoissairaanhoidosta potilaita siirrettiin jatkohoitoon Lapponian vuodeosastolle varsin nopeasti. Kaupungin lausunnossa sairaanhoitopiirin toiminta- ja taloussuunnitelmaan edellytettiin kustannustehokasta toimintaa ilman hintojen nousua, asiaa käytiin neuvotteluja Lshp:n johdon ja kaupunkimme sekä poliittisen että virkamiesjohdon kesken.

TOIMINTALUKUJA (OMA TOIMINTA)

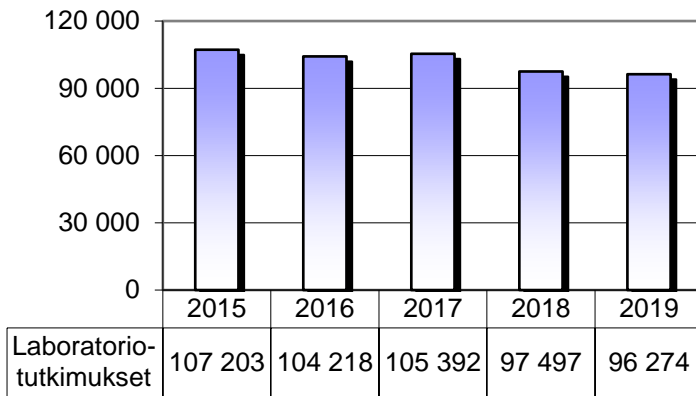
**Hoitojaksot yhteensä vuosilta
2015 - 2019**



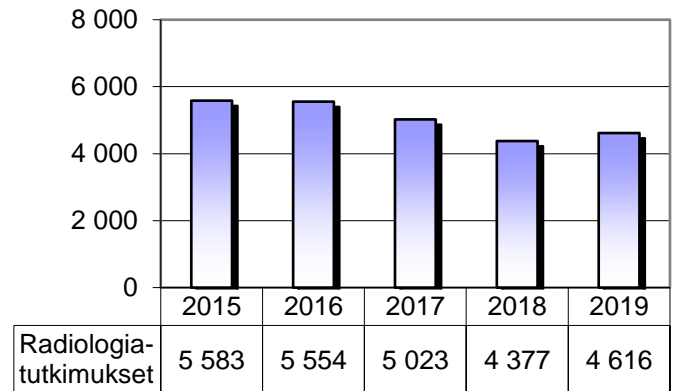
**Hoitopäivät yhteensä vuosilta
2015 - 2019**



Laboratoriotutkimukset

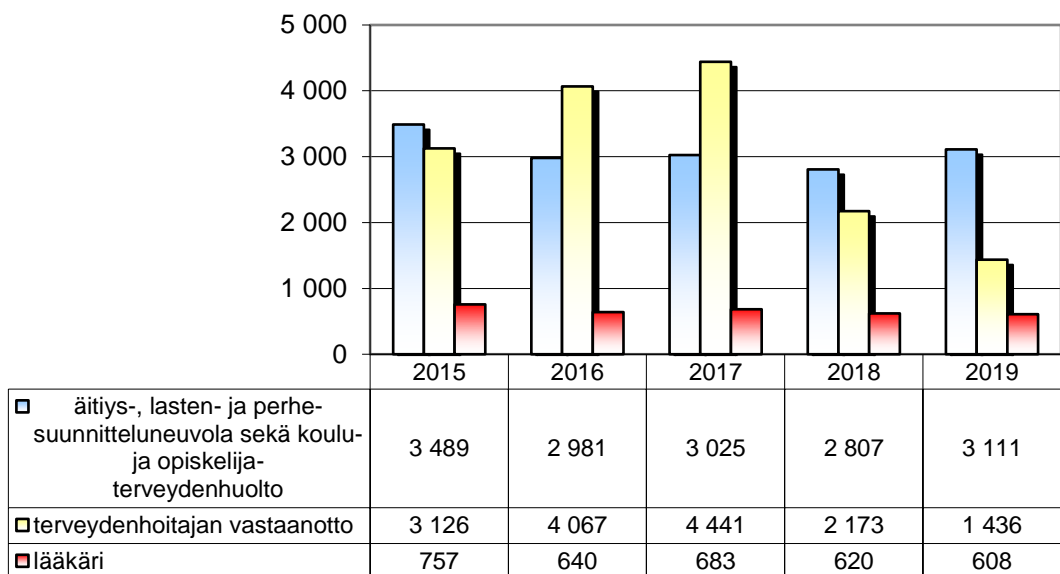


Radiologiatutkimukset

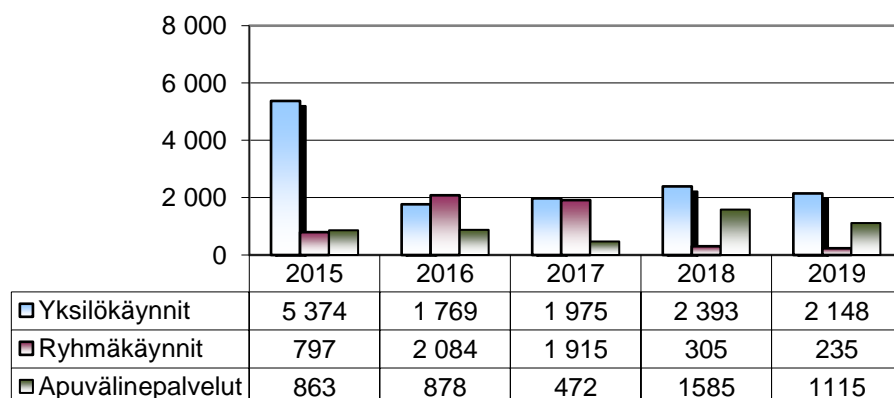


Neuvola

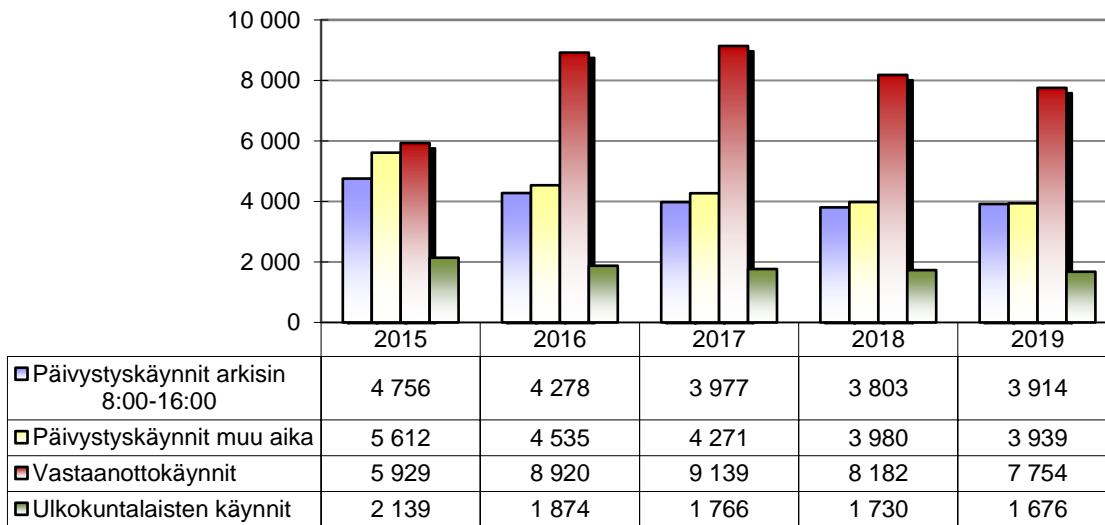
Terveydenhoitokäynnit



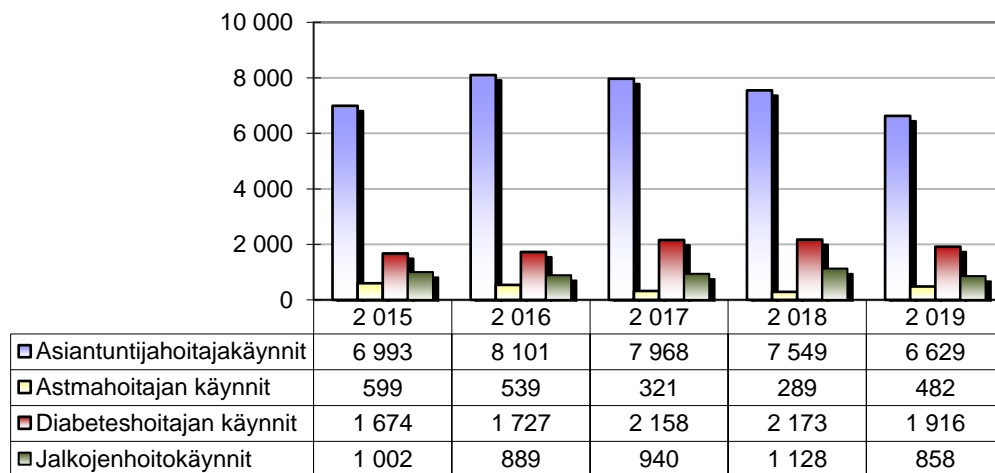
Fysioterapiakäynnit



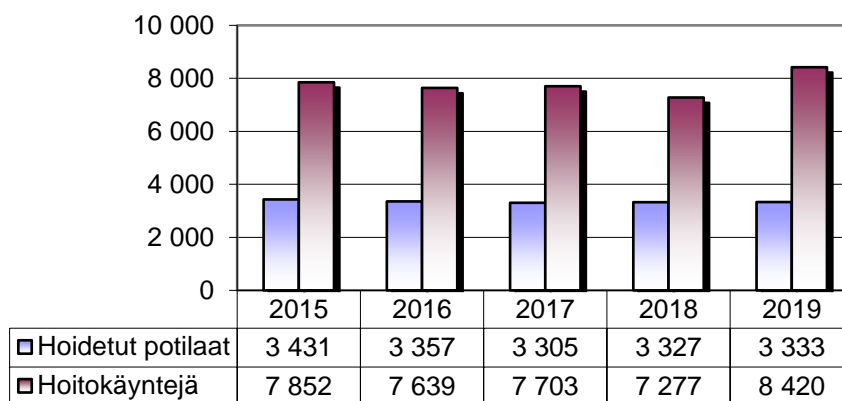
Terveyskeskuslääkäreiden vastaanottokäynnit



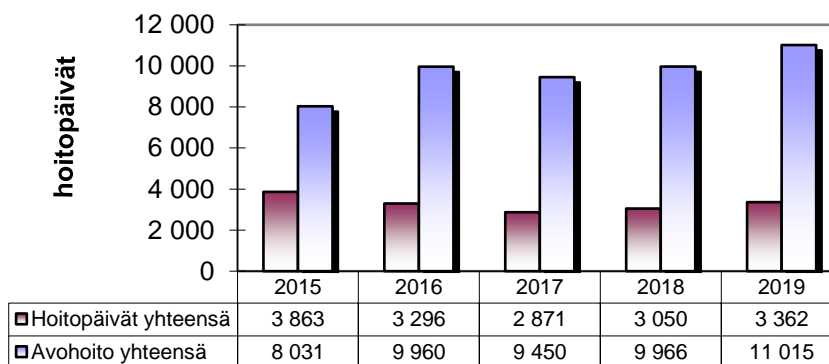
Terveyskeskushoitajien vastaanottokäynnit



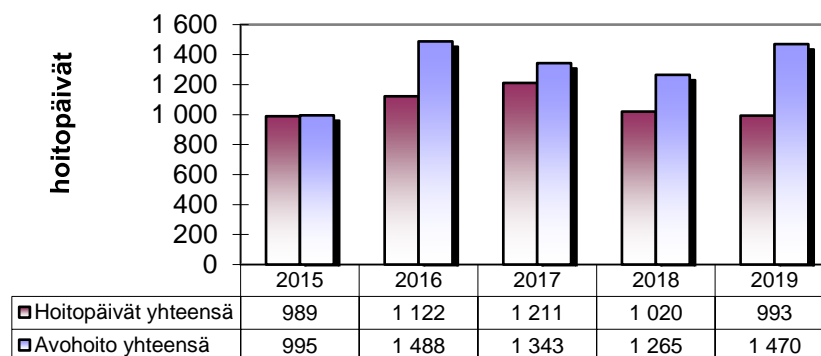
Suun terveydenhuolto



LKS somaattinen oma toiminta 2015 - 2019



LKS somaattinen ostopalvelut 2015 - 2019



AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

Palvelukokonaisuuteen kuuluvat perhe- ja mielenterveysklinikka, asumis- ja kuntoutuspalvelut, päivätoiminta ja työllisyyden hoidon palvelut.

Perhe- ja mielenterveysklinikalla on jo usean vuoden ajan toteutettu KKT -työskentelytapaa, jota siellä on alettu kutsua Käynti Kerrallaan Terapiaksi. KKT kuvaakin tätä työskentelytapaa paremmin kuin englanninkielisenä terminä vakiintunut single session therapy. Tapaamisia on keskimäärin 1-3, jokainen tapaaminen sovitaan erikseen, tarpeen mukaan. Tehokkaan ensi käynnin avulla olemme pystyneet arvioimaan asiakkaiden tarpeen tehokkaammin ja tarjoamaan kohdennettua apua eri tilanteessa oleville lyhyellä odotusajalla. Osa asiakkaista tarvitsee hetkelistä tukea elämän kriiseihin ja osa tarvitsee pitempää terapiajaksoa.

Erikoissairaanhoidossa psykiatrian hoitopäivissä on näkyvässä muutos kohti avohoitoa, mikä tarkoittaa, että asiakkaat eivät ole tarvinneet useastikaan raskasta erikoissairaanhoidoa vaan ovat ohjautuneet oikea-aikaisesti kunnan omiin kevyempiin palveluihin. Tiettyyn rajaan asti erikoissairaanhoidon menoja voimme vähentämään omalla tuottamalla toiminnalla: tehokkaalla KKT -terapialla ja jalkautuvalla avohoidolla sekä kevyesti tuetuilla asumisyksiköillä.

Päihdepalveluiden korvaushoitomäärä on vakiintunut. Vuoden 2019 lopussa otettiin päihdeasiakkaille käyttöön katkaisuhoidosopimus, jossa asiakas sitoutuu katkaisuhoidon lisäksi päiheteettömyyttä tukeviin kotikäynteihin kahden kuukauden ajan. Tämän tarkoituksena on tukea asiakasta kohti päihteetöntä elämää.

Asumis- ja kuntoutusyksikkö Karpalossa asiakasmäärä vaihteli vuoden aikana 17–22 asukasta (asuntoja 22). Asukkaiden vaihtuvuus johtui heidän ikääntymisestä, hoidon ja avun tarpeen lisääntymisestä sekä asukasturvallisuuden takaamisesta. Asukkaiden keski-ikä oli 61,3 vuotta, joista nuorin on 44 vuotta ja vanhin 85 vuotta. Tilapäisasunnon käyttö on lisääntynyt vuosi vuodelta: Vuonna 2018 vuorokausi oli 133 ja vuonna 2019 oli 233, joka vaihteli kuukausittain 4 vuorokaudesta 30 vuorokauteen.

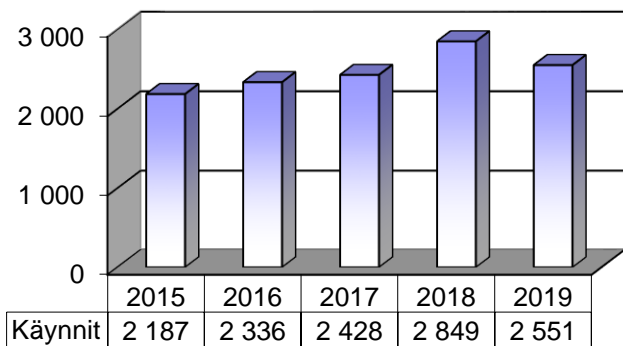
Aikuisten psykososiaalisten palveluiden alueella tapahtui muutoksia vuoden aikana jonkin verran. A-killan päivätoiminta siirtyi heidän omaksi toiminnakseen vuoden alusta. Sosiaalihuoltolain mukainen kuntouttava työtoiminta siirtyi kokonaan kaupungin järjestettäväksi. Aikuisten psykososiaalisten palveluiden työntekijät (3) siirtyivät uusiin tiloihin; Toimintatorpalle Seminaarikadulle vuoden 2019 alussa. Saman katon alle Saura – säätion ja Uurron kanssa. Samaan aikaan jalkautuva mielenterveyskuntoutus (2 hlö) siirtyivät Kuntoutusyksikkö Karpalon kellaritiloista, Varsitien päihdekuntoutuksen kanssa samoihin tiloihin. Syksyllä toiminnan muutosten ja kehittämisen myötä jalkautuva mielenterveyskuntoutus (2 hlö) siirtyi Toimintatorpalle.

Toimintatorpan toimintaa on vuoden aikana kehitetty uusissa tiloissa ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa lisätty koko ajan. Vuoden 2019 lopussa Toimintatorpalla työskenteli 6 työntekijää, mutta toimintamuutosten ja uusien tilojen myötä työntekijöiden määrää vähennetään vuoden 2020 alussa kahdella työntekijällä. Toimintatorpan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu kuntouttavien ja tukevien kotikäyntien lisääminen sekä rakentaa erilaisia kuntouttavia ryhmätoimintoja. Tavoitteena olisi, että ihmiset voisivat asua kodeissaan tuettuina mahdollisimman pitkään. Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien ryhmät on yhdistetty ja toimivat Toimintatorpan vetovastuulla. Asiakkaiden osallisuutta pyrittiin tukemaan suunnittelemalla ryhmätoiminnat yhdessä kuntoutujien kanssa sekä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, jolloin toinen vetäjä tulee Toimintatorpalta ja toinen vetäjä toisesta yksiköstä.

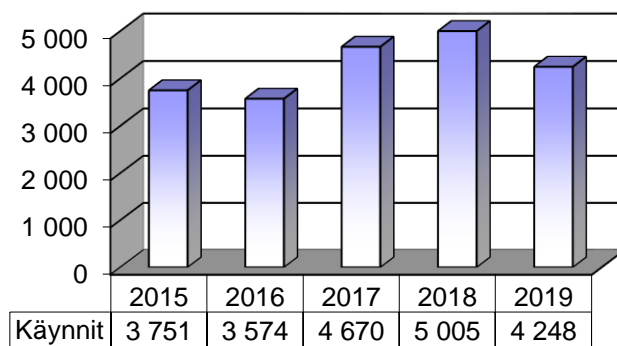
Toimintatorpan kävijämäärä oli vuonna 2019 yhteensä 1410 asiakaskäyntiä. Toiminta käynnistyi pikkujouluihin ja kävijämäärä nousi selkeästi loppuvuodesta: lokakuusta joulukuuhun asiakaskäyntejä oli jo yli 180 kuukaudessa. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli kuukausittain 1-13 henkilöä ja toteutuneita päiviä oli 608.

Matalan kynnyksen toiminnan Varsituvan yhteydessä toimii kuntouttavan päihdeasumisen paikka, jossa työskentelee 2 työntekijää. Asuntoja on 14, joista yksi toimii tilapäisasunto. Toiminta-ajatukseksi on, että asukkaat asuvat itsenäisesti säännöllisten kotikäyntien turvin. Varsitien asukkaiden määrä on vaihdellut vuoden aikana 6-8 asukasta. Asukkaista nuorin on 27-vuotias ja vanhin 73-vuotias. Majoitusvuorokausia oli yhteensä 2710 vrk, josta tilapäisasunnon vuorokaudet oli 93 vuorokautta. Varsitiellä toimii Varsitupa, joka avoinna 4 päivänä viikossa klo 9-12. Sen kävijämäärä oli 2472.

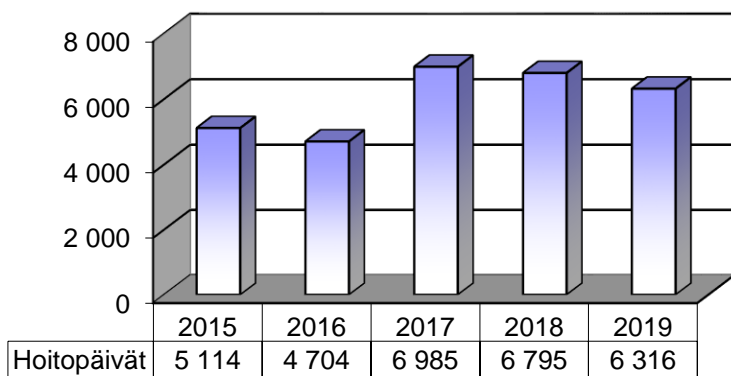
Erityistason perheneuvolakäynnit



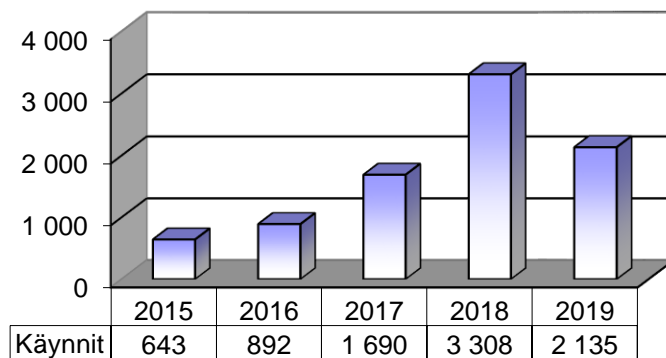
Psykiatrisen avosairaanhoidon käynnit



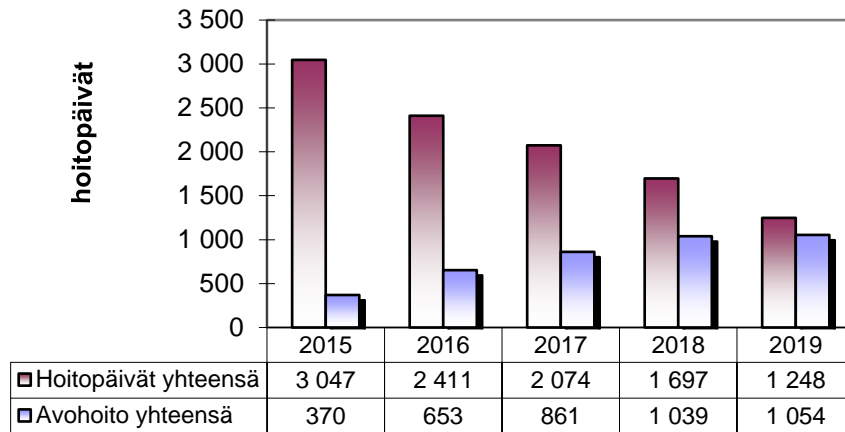
Kuntoutusyksikkö Karpalon hoitopäivät



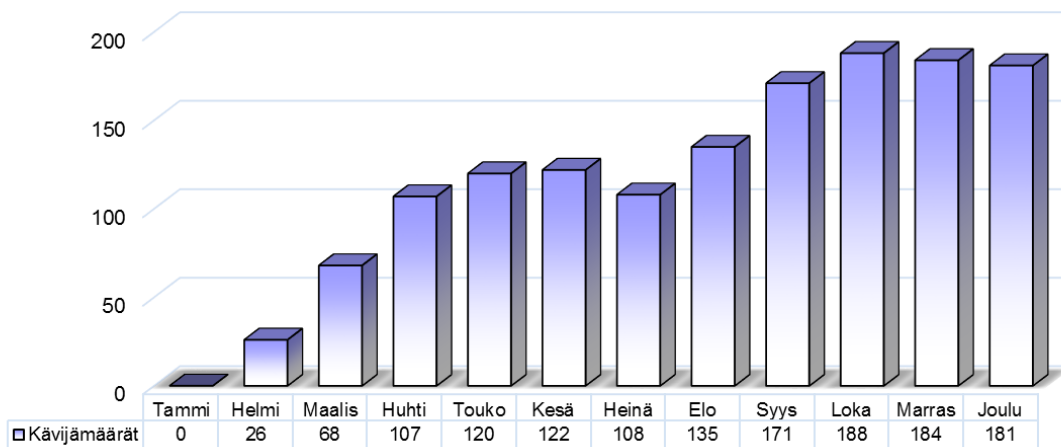
Päihdehuollon avohoidon käynnit



Psykiatrian hoitopäivät ja avohoitokäynnit + ostopalvelut



Toimintatorpan kävijämäärät 2019



Työllisyyden hoito

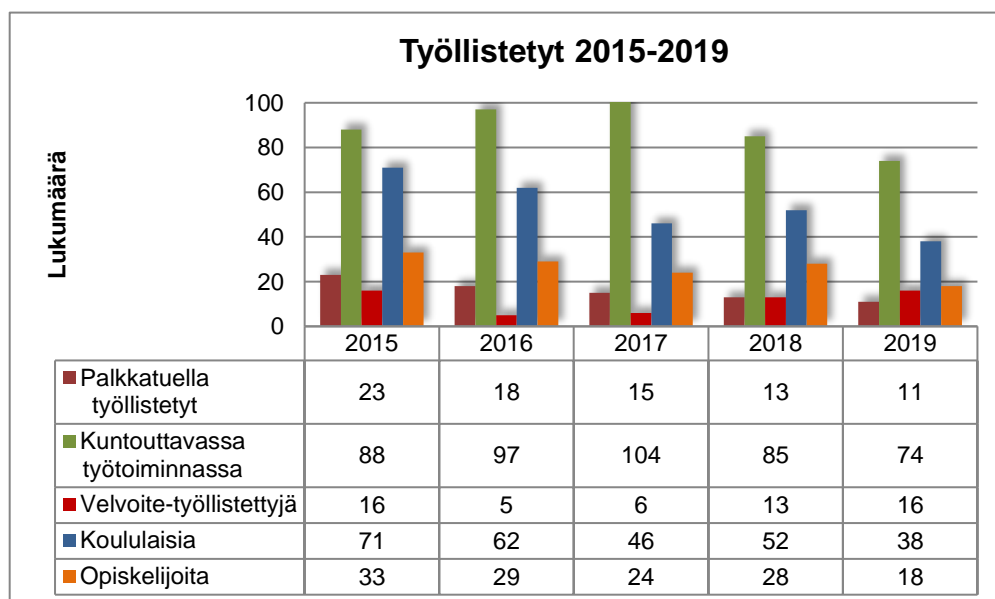
Työllisyydenhoidon palvelut sisältävät

- työttömien lakisääteisen terveystarkastuksen, johon kuuluvaa työ- ja toimintakykyarviota voidaan tarvittaessa täydentää työkokeilulla ja/tai eläkeselvittelyllä.
- sosiaalipalveluna järjestettävää kuntouttavaa työtoimintaa, jota ostetaan pääasiassa Saura-säätiöltä sekä tuotetaan kaupungin omana toimintana
- palkkatuetta työtä, koululaisille ja opiskelijoille kesätöitä, ja yrityksille työllistämistukea
- tuen työllistymiseen avoimille työmarkkinoille

Palveluprosessin alussa asiakas tulee läheteellä työttömien terveystarkastukseen, joka on lakisääteinen. Asiakkaalle laaditaan TE- toimen ja kaupungin vastuulla oleva aktivointi- tai työllistymissuunnitelma. Tarkempaa selvittelyä tai erityistä tukea tarvitseva asiakas ohjataan moniammatilliseen työ- ja toimintakyvyn kartoitukseen. Kartoitukseen osallistuu asiakkaan tarpeen mukaan kuntoutuslääkäri, sairaanhoitaja ja muita ammattihenkilöitä. Kartoituksen koordinoinnista vastaa työllisyydenhoidon yksikkö, ja kunkin yksittäisen asiakkaan prosessista vastuuhenkilö, jona voi toimia yksilövalmentaja. Asiakkaalle laaditaan verkostoyhteistyönä työhön, koulutukseen, kuntoutumiseen tai eläkeselvittelyihin tähtäävä jatkopolku.

Palkkatukityöllistettyjä kaupungin eri osastoilla työskenteli 27 henkilöä. Palkkatukityöllistettävistä velvoitetyöllistettäviä oli 16. Velvoitetyöllistettävien määrä on merkittävästi lisääntynyt ja vähentää siten määrärahaa ja mahdollisuutta työllistää palkkatuella pitkäaikaistyöttömiä. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita oli vuoden aikana 74 henkilöä. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä oli 11 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2018. Sosiaalisessa kuntoutuksessa oli 9 henkilöä. 38 koululaista työllistettiin 2 viikon mittaisiin ja 18 opiskelijaa työllistyi 4 viikon pituisiin palvelusuhteisiin kesällä 2019. Kaikki halukkaat saivat kesätyöpaikan. Opiskelijatyöllistämistukea (500 €) vähintään kuukauden työllistämiseksi myönnettiin neljälle yritykselle tai yhteisölle.

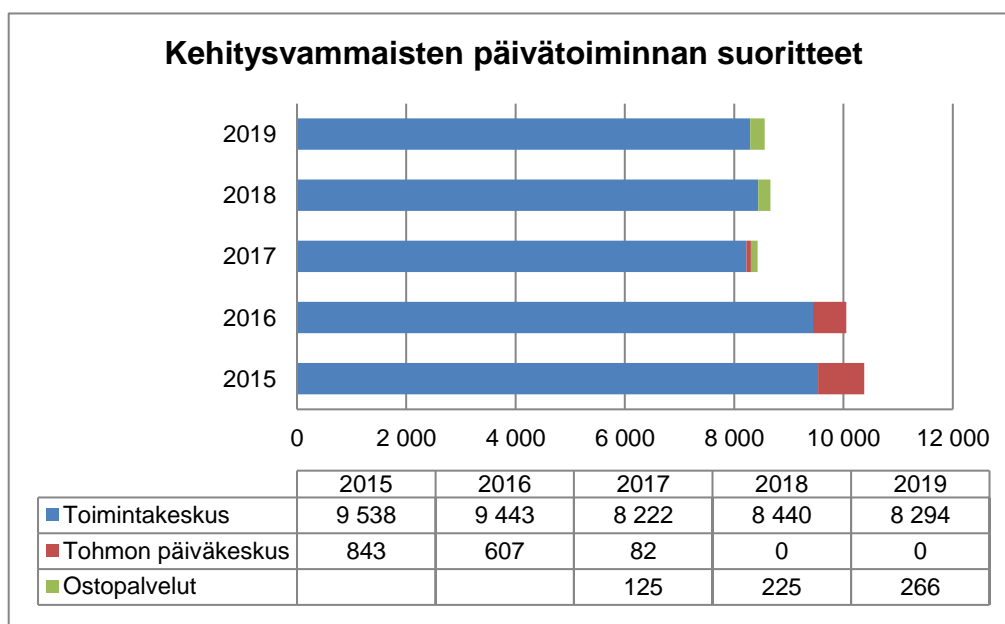
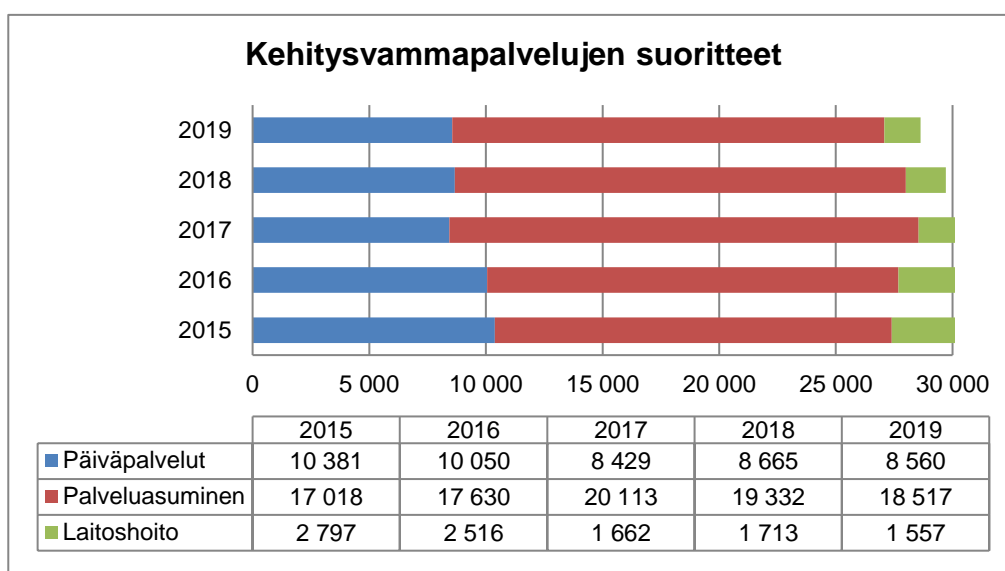
Kunnan osarahoittamat työmarkkinatukimaksut nousivat vuoden takaisesta 73 992 €. Syynä tähän oli henkilöstövaje työllisyyden hoidossa, joka on korjaantunut vuoden 2020 alussa. Asiakaslähtöinen kemijärveläinen toimintamalli on osoittautunut tehokkaaksi ja se on herättänyt kiinnostusta useissa kunnissa eri puolella Suomea.



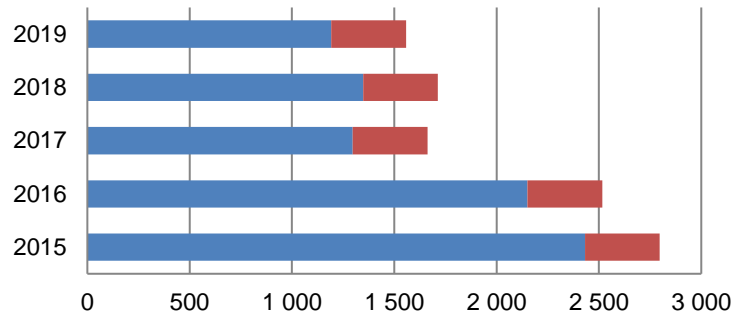
VAMMAISTEN PALVELUT

Sosiaali- ja terveystalokunta on hyväksynyt elokuussa 2014 Kehitysvammahuollon ohjelman vuosille 2015 -2020.

Kemijärvellä on 114 kehitysvammaista henkilöä. Kehitysvammaisten määrä väestöstä on 1,5%. Kehitysvammaisten määrä on 2,1-kertainen valtakunnan keskiarvoon nähden.

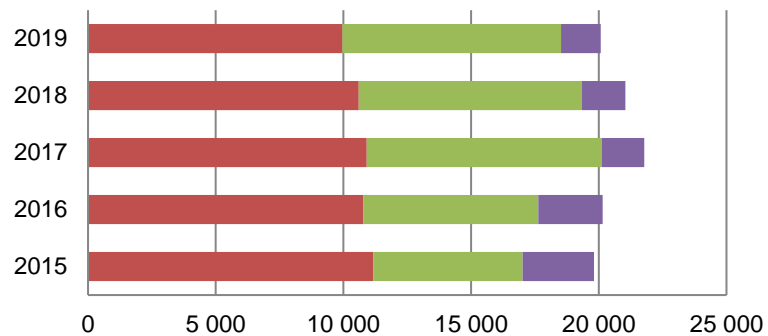


Kehitysvammaisten laitoshoidon päivät

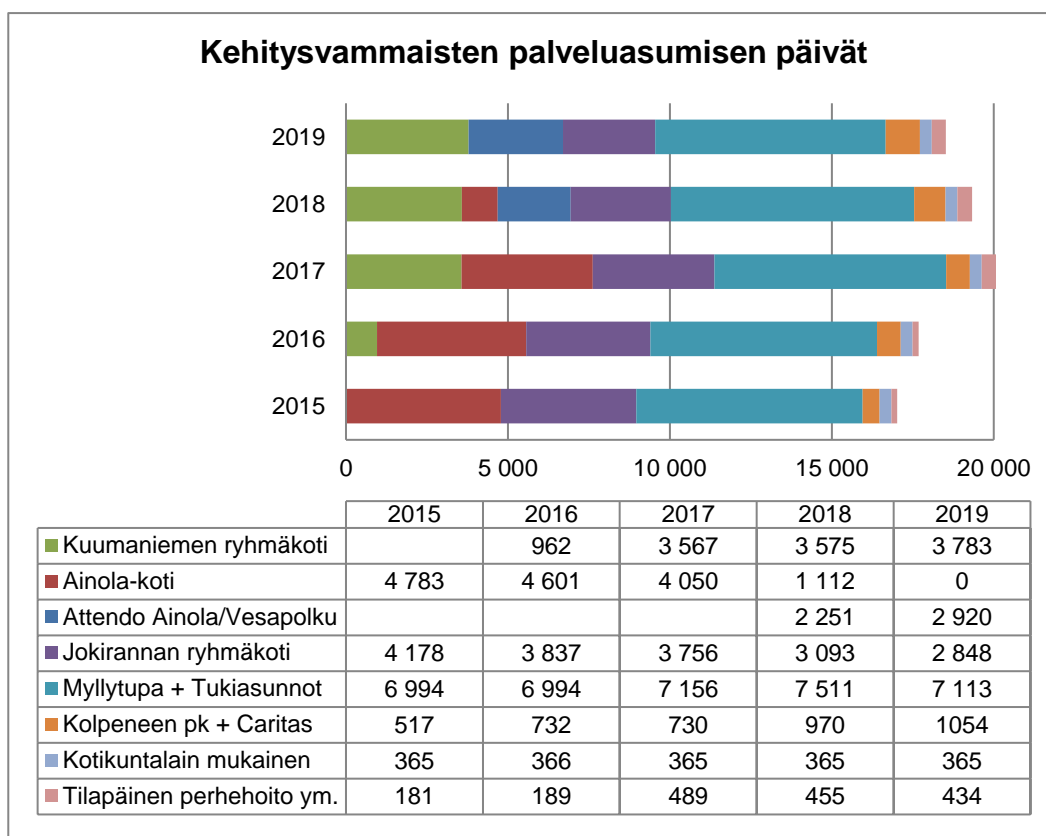


	2015	2016	2017	2018	2019
■ Kolpeneen palvelusekseen ky	2 432	2 150	1 297	1 348	1 192
■ Varsinais-Suomen ehp ky	365	366	365	365	365

Kehitysvammaisten asuminen yövalvonnan mukaan



	2015	2016	2017	2018	2019
■ Palveluasuminen, ei yövalvontaa	11 172	10 780	10 912	10 604	9 961
■ Palveluasuminen, yövalvonta	5 846	6 850	9 201	8 728	8 556
■ Laitohoito, yövalvonta	2 797	2 516	1 662	1 713	1 557



Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Vammaispalvelut tarjoavat vammaisille ja pitkäaikaisesti sairaille henkilöille heidän tarvitsemaansa erityispalvelut silloin kun tarpeita vastaavia palveluja ei löydy kunnan peruspalveluista. Vammaispalvelujen tarkoituksena on poistaa sairauden tai vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä ja edistää vammaisen tai sairaan edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen saajien määrä vaihtelee vuosittain. Väestön ikääntymisestä ja sairastavuudesta johtuen palvelujen tarve on kasvanut.

Palvelu	2015	2016	2017	2018	2019
Asunnon muutos- ja korjaustyöavustus	9	12	12	18	13
Henkilökohtaisen avustajan kustannukset	33	28	41	44	47
Korvaus laitteista ja apuvälineistä	6	8	8	6	6
Kuljetuspalvelu	112	90	87	90	90
Palveluasuminen	5	12	12	12	12
Muut palvelut (kunt.ohjaus, tulkkipalvelu, päiväpalvelu)	19	19	21	19	10

IKÄIHMISTENPALVELUT

Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen sekä kaikki ikäihmisten hoidonporrastuksen mukaiset palvelut.

Ikäihmisten palveluiden painopisteenä on terveyttä ja hyvinvointia edistävä sekä kuntoutumista tukeva työ. Tavoitteena on, että kaikki ikäihmisten parissa toimivat tiedostavat ja toteuttavat ennaltaehkäisevää toimintaa. Myös ikäihmisten itsensä kuuleminen ja osallisuuden mahdollistaminen on tärkeää palvelujen kehittämisessä koko kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ikäihmisten palveluohjaukseen luotu toimintamalli on vakiintunut ja yhteydenottojen määrä palveluohjaukseen on kasvanut reilut 30 % edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelutarpeen arviointiin hankittu uusi sähköinen työkalu, RAI-CA, on saatu hyvin käytäntöön. Työkalu mahdollistaa monipuolisemman ja kattavamman kuvan saamisen asiakkaan kokonaistilanteesta, jolloin palvelujen suunnittelu ja tarjoaminen tehostuu siten, että oikea palvelu toteutuu oikeaan aikaan.

Kotihoidon käynnit lisääntyivät 2 % edelliseen vuoteen verrattuna (+1663 käyntiä).

Kotihoidon palveluseteli saatiin valmisteltua vuoden 2019 aikana. Ensimmäinen yksityinen kotihoidon palveluntuottaja hyväksyttiin palvelusetelituottajaksi lokakuussa 2019. Kotihoidossa on kartoitettu loppuvuoden aikana ja vuoden 2020 alussa asiakkaat, joiden palvelutarve ei täytä kotihoidon palvelujen myöntämisen perusteita, mutta heille on jouduttu palvelua tarjoamaan, kun muualta sitä ei ole saatu palveluntarjoajien puuttumisen vuoksi. Tällaiset asiakkaat on ohjattu nyt yksityiselle palveluntuottajalle.

Myös kotihoidon palvelusetelin piiriin soveltuvien asiakkaiden kartoitus on aloitettu osittain vuoden 2019 lopussa ja palvelun piiriin soveltuville asiakkaille tarjotaan palveluseteliä vaihtoehtona kunnan palveluihin. Palvelusetelin varsinainen käyttöönotto siirtyi vuoden 2020 alkuun.

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu saatiin käyttöön kaikille palvelun piiriin soveltuville kotihoidon asiakkaille. Palvelun piirissä asiakkaita on 100.

Kotihoidon hoitajien käytössä olevaan mobiiliin saatiin fysiologisten mittauksen kirjaamisen mahdollistava lisäosa, mikä helpottaa hoitajien työtä, kun kirjaamisen voi toteuttaa suoraan mobiiliin kotikäynnin yhteydessä ja tieto siirtyy automaattisesti potilastietojärjestelmään.

Vuosiloma- ja arkipyhäsijaisten puuttumisen vuoksi päivätoimintaa on jouduttu ajoittain supistamaan. Pääsääntöisesti päivätoimintaa on tarjottu joka arkipäivä matalan kynnyksen periaatteella. Päivätoimintakäyntejä oli 126 kpl vähemmän kuin vuonna 2018, mutta uusien asiakkaiden määrä on kasvanut.

Tehostetussa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa 75-vuotiaiden määrä oli 8,8 % (tilanne 31.12.2019). Ikäihmisten palvelurakenteen keventämiseksi valmisteltiin palveluasumisen palveluseteli vuoden 2019 aikana. Palvelusetelin käyttöönotto realisoituu myös vuoden 2020 alussa. Kunnan palveluasumisen palveluseteliyrittäjäksi on ilmoittautunut yksi palveluntuottaja, Esperin Hoivakoti Kiekerö. Neuvottelut Attendon kanssa on myös aloitettu heidän kiinnostuksesta ja mahdollisuudesta tarjota tulevaisuudessa myös palveluasumisen palvelua Vanamossa.

Lisäksi tarjottiin yhteisöasumista, joka ei kuitenkaan ole kiinnostanut asiakkaita. Perhehoito ei myöskään ole käynnistynyt toivotulla tavalla. Kaksi osa-aikaista perhehoitajaa on toteuttanut kahden yksittäisten asiakkaiden luona käyntejä.

Ongelmana edelleen oli, että jatkohoitopaikkaa jouduttiin odottamaan joko vuodeosastolla tai intervallijaksohoitopaikalla Luhtavillassa. Hakemuksista (103 kpl) asumispalveluihin 52 %:ssa tehtiin myönteinen päätös.

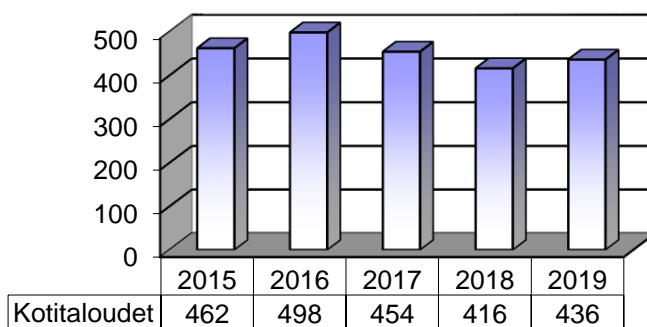
Laitoshoitopotilaiden ja omaishoidettavien määrä on pysynyt ennallaan ja ovat suositusten mukainen. Omaishoitajille on pystytty tarjoamaan lakisääteiset vapaat, ja ylikin lakisääteisen, joko päivätoimintana tai jaksohoitona intervallyyksikkö Luhtavillassa.

Rintamaveteraaneille osoitettua määrärahaa kotona asumisen tueksi laajennettiin vuoden 2019 aikana omaishoitoon ja kotona asumista tukevien palveluiden lisäksi myös asumispalveluihin kuten perhehoitoon, palveluasumiseen ja tehostettuun palveluasumiseen Valtionkonttorin ohjeistuksen mukaan. Kunnalle asumiseen liittyvät kulut ryhdyttiin korvaamaan täysmääräisesti.

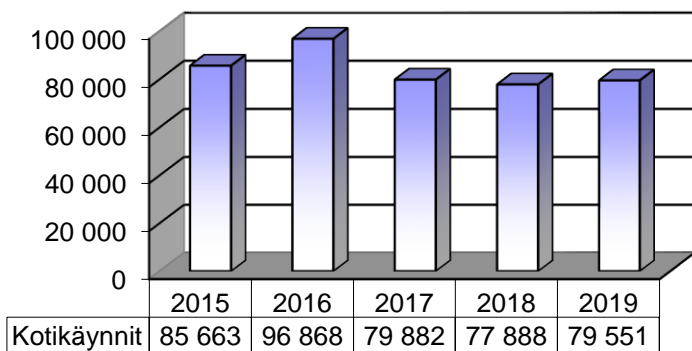
Ikäpoliittinen ohjelma valmistui vuoden 2019 lopussa. Ohjelma linjaa vuosien 2020-22 ikäihmisten palveluiden kehittämisen suuntaa. Lisäksi valmisteltiin kaupungin talouden sopeuttamisohjelma. Ohjelmassa keskeisenä tavoitteena on ikäihmisten asumispalvelujen kehittäminen keveämpien ratkaisujen suuntaan.

Vakituiset toimet on saatu täytettyä, mutta sijaisten saamisen vaikeus on rasittanut kotihoitoa. Vakituiset työntekijät ovat joutuneet venymään tekemällä ylimääräisiä vuoroja, jotta asiakkaiden hoito on voitu toteuttaa palvelu- ja hoitosuunnitelmien mukaisesti

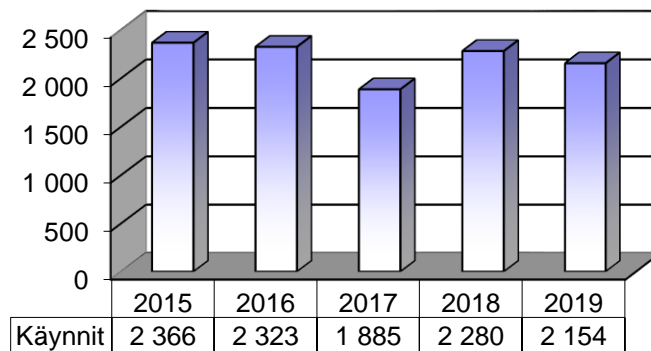
Kotitaloudet kotihoidon ja tukipalveluiden piirissä



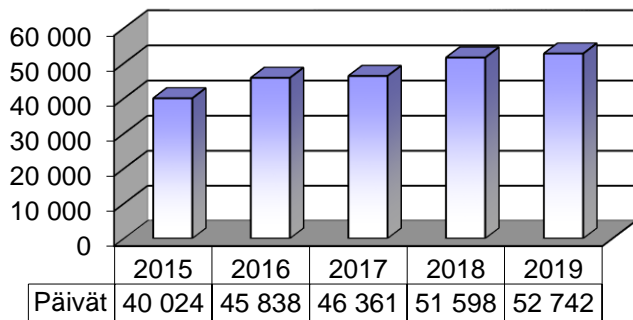
Kotihoidon kotikäynnit



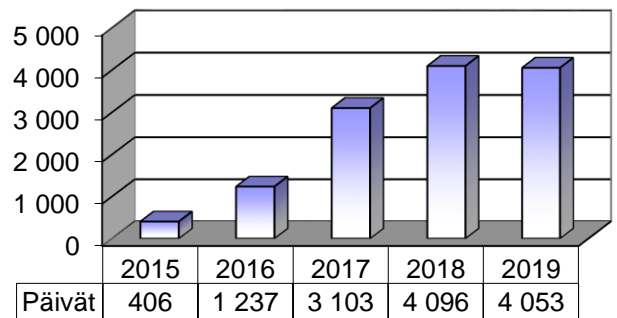
Päivätoiminnan käynnit



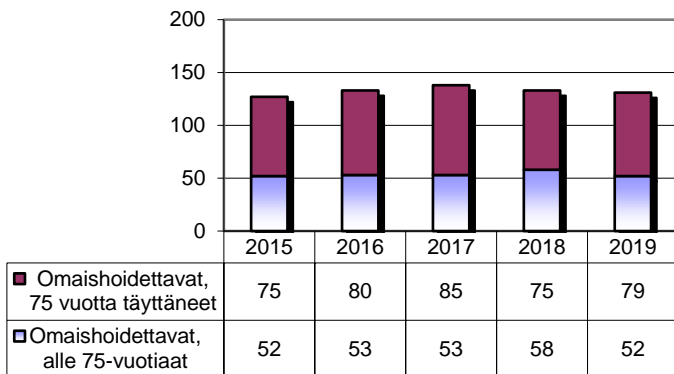
Vanhusten asumispalvelupäivät



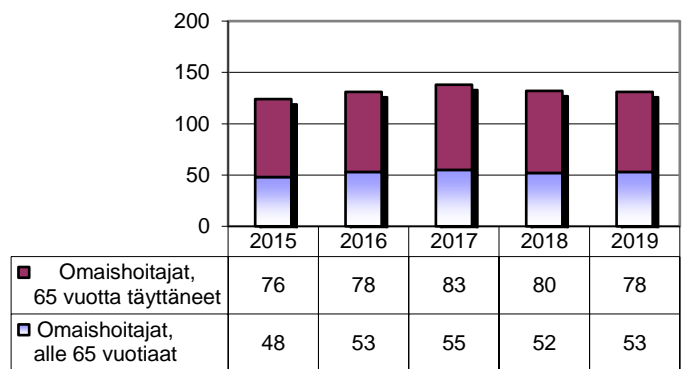
Intervalli- ja kuntoutushoitopäivät



Omaishoidettavien määrä



Omaishoitajien määrä



Veteraanikuntoutus

Veteraanikuntoutusta sai yhteensä 65 veteraania (v. 2018 84) henkilöä. Laitoskuntoutuksessa kävi 13 veteraania, avofysioterapiaa sai 50 veteraania, kotikuntoutusta 30 veteraania ja jalkojenhoitoa sai 34 veteraania.

Ympäri vuorokautisessa hoidossa olevat vanhukset

	2015	2016	2017	2018	2019
Vanhusten ryhmäkotipaikat	131	131	145	128	149
Vanhusten laitoshoitopaikat	10	12	12	13	7